

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**KAEDI YA GO RUTA LE GO KWALA
DITLHANGWA TSA BOITLHAMEDI LE TSA TIRISANO**

SETSWANA

**PUO YA GAE
PUOTLALELETSO YA NTLHA
PUOTLALELETSO YA BOBEDI**

KEREITI TSA 10-12

2010

DITENG

Diteng	TSEBE
1. MAIKAELELO A KAEDI YA GO RUTA LE GO KWALA DITLHANGWA TSA BOITLHAMEDI LE TSA TIRISANO	3
2. TSELA YA GO KWALA (PROCESS WRITING)	3
3. MEFUTA YA DITLHAMO	4
3.1. Tlhamo ya kanelo	5
3.2. Tlhamo ya tlhaloso	5
3.3. Tlhamo ya thanolo	5
3.4. Tlhamo ya ngangisano	6
3.5. Tlhamo e e sa thagiseng letlhakore le le lengwe	6
3.6. Tlhamo ya maitlhamo	7
4. DITLHANGWA TSA TIRISANO TSE DITELELE	8
4.2. Makwalo a e seng a semmuso	8
4.1. Makwalo a semmuso	8
4.3. Memorantamo wa ka fa gare	13
4.4. Go kwala pegelo e khutshwane	15
4.5. Lenanetema le metsotso ya kopano	18
4.6. Go kwala puo	19
4.7. Mmuisano/ puisano	22
4.8. Dipotsotserisano	23
4.9. Sekwalwa sa botsereganyi	23
4.10. Sekwalwa sa botseleganyi	24
4.11. Athikele ya lekwalo-dikgang	25
4.12. Dipegelo / diathikele tsa dimakasine	27
4.13. Kholomo ya lekwalodikgang	28
4.14. Lokwalo lwa boikitsiso lwa go batla tiro (CV)	29
4.15. Tsa botshelo jwa moswi	30
4.16. Boroutshara	31
5. DITLHANGWA TSA TIRISANO TSE DIKHUTSHWANE	34
5.1. Papatso/ Phasalatso	34
5.2. Pampitshana ya tshedimosetso (Flyer)	36
5.3. Phousetara	37
5.4. Karatataletso	38
5.5. Bukatsatsi	39
5.6. Posekarata	40
5.7. Go bontsha/ go kaela tsela	41
5.8. Ditaelo	42
5.9. Go kwala Lekwalo la Maranyane	44
5.10. Go romela Fekese.	44
5.11. Go tlatsa foromo	45

1. MAIKAELELO A KAEDI YA GO RUTA LE GO KWALA DITLHANGWA TSA BOITLHAMEDI LE TSA TIRISANO

Buka e e tthagisa tlhaloso e kutshwane ka ga tsela ya go kwala (*process writing*) le go tthagisa. Gape e abelana ka kaedi le dintlha tsa botlhokwa tsa go ruta le go tthagisa mefuta ya ditlhamo le ditlhangwa tsa tirisano le ka dikao tsa tsona. Go rutiwa ga ditlhangwa tse go tla kgontsha baithuti gore ba kgone go kwala le tthagisa ditlhangwa ka go itshepa.

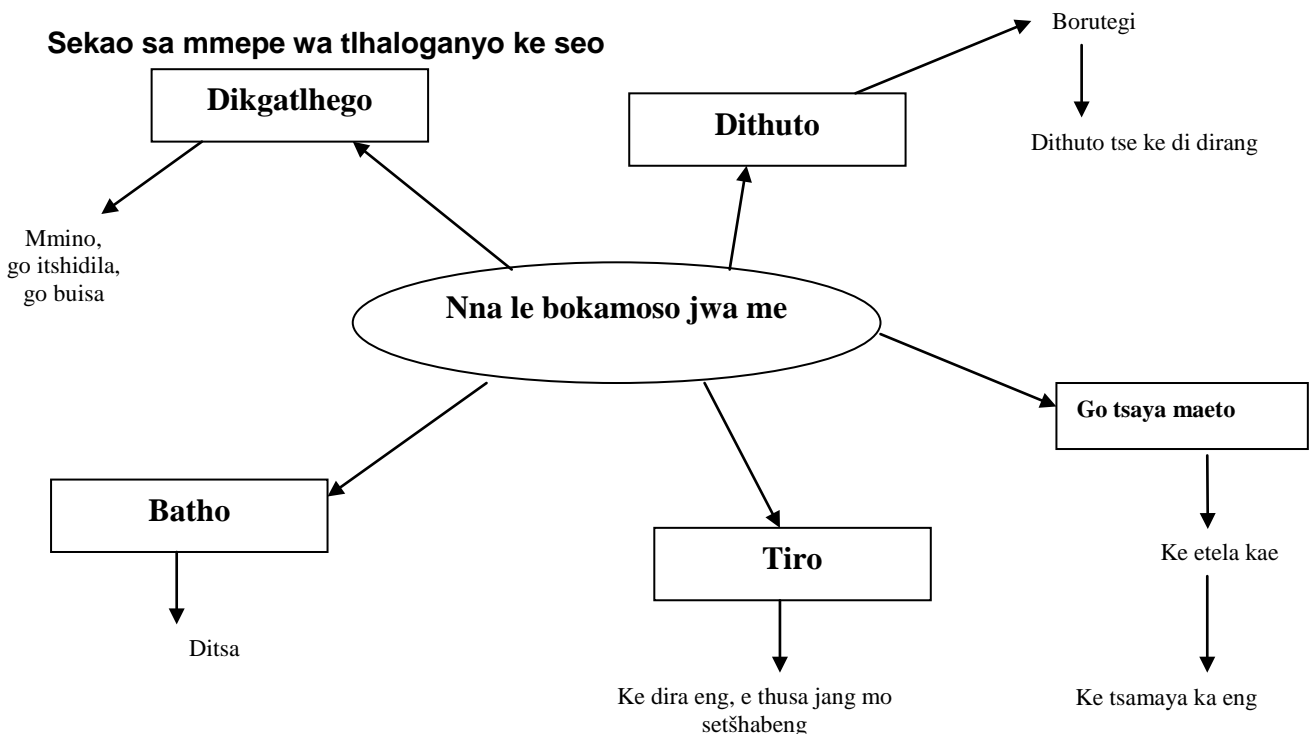
Buka e e ka dirisiwa ke barutabana le baithuti ba Setswana Puo ya Gae, Puotlaleletso ya Ntlha le Puotlaleletso ya Bobedi.

2. TSELA YA GO KWALA (PROCESS WRITING)

Kwalo le botlhami ke tiro e e dirwang ka dikgato. Go botlhokwa go naya baithuti tšhono ya go diragatsa kwalo e go ya ka dikgato tsothe tsa yona. Baithuti ba tshwanetse go:

- ❖ Dira tshwetso ka setlhogo, maitlomo le baamogedi ba tshedimose tso mo ditlhangweng tse ba yang go di kwala/ tlhama;
- ❖ akantshana ka dikakanyo ba dirisa, sekai, kwalo ya kgobokanyo ya dintlha, papetlana ya thulaganyo ya tiragatso/dintlha
- ❖ Tlhogisa ipaakanyetsokwalo ya ntlha e e etseng tlhoko maitlomo, baamogedi ba tshedimose tso, setlhogo le mofuta wa setlhangwa, buisa ipaakanyetsokwalo ya ntlha ka kelotlhoko mme a amogele dikakanyo tsa ba bangwe ka setlhangwa sa gagwe(baithuti-ka ena, morutabana,ba losika);
- ❖ tthagisa dikwalo tse dintsi fa a ntse a ipaakanya, a boeletsa,
- ❖ go tlotlha le go tthagisa setlhangwa se se feletseng;
- ❖ Tlhogisa setlhangwa se se feletseng ka go refosana dikakanyo le baithuti ba bangwe, batsadi le batsayakarolo ba bangwe
- ❖ lebelela gape le go tlhatlhaba setlhangwa se se feletseng ka boena le ka thuso ya baithuti ba bangwe le morutabana;
- ❖ go tthagisa setlhangwa se se feletseng ka go thusana le balekane, barutabana, batsadi le batsayakarolo ba bangwe.

Sekao sa mmepe wa tlhologanyo ke seo

Tlhokomela dintlha tse:

- ❖ Baithuti ba tshwanetse go kwala kgapetsakgapetsa. Dikwalwa tsa ditiragalo tsa letsatsi le letsatsi, tse di sa lekanyetsweng semmuso ke didiriswa tse di bothokwa mo go rotloetseng baithuti go kwala. Go le gantsi baithuti ba tshwanetse go newa tšhono ya go kwala ka kgololosego ba sa lekanyediwe.
- ❖ Mo dikwalong tse dintsi tsa semmuso, barutabana ba gakololwa go lekanyetsa bokgoni jo bo rileng pele. Sekao; bokgoni jotle jwa tirisopuo ga bo a tshwanela go lebelelwa mo kगतong nngwe le nngwe ya kwalo ya setlhangwa ka se se setse se dirilwe kwa morago. Se, se ne se dira gore bokgoni jwa go tlhabolola go kwala bo itlhokomolosiwe ka go ne go tlhokega tekanyetso e e tseneletseng.
- ❖ Baithuti ba tshwanetse go ithuta go baakanya diphoso mo tirong ya ba bangwe ka gonne tirisano ya bone e le karolo e e bothokwa mo tseweletsong ya go kwala mme e tokafatsa maitemogelo a bone botlhe.
- ❖ Karolo e e bothokwa ya poelo e, ke tlhagiso ya tiro e e kwadilweng. Tiro e e ka bontshwa baithuti ba bangwe, barutabana, sekolo sotlhe, batsadi kgotsa batsayakarolo ba ba farologaneng. Moithuti o tla itumelela setlhangwa se se feletseng, se rulagantswe/ kwadilwe ka bokgabane.
- ❖ Baithuti ba tshwanetse go itsisiwe ka diponagalo le ditlhokego tsa mefuta e e farologaneng ya ditlhangwa tsa boitlhamedi le tsa tirisano. Tlhaloso e khutshwane ya mefuta ya ditlhamo le ditlhangwa tsa tirisano tse moithuti a solofelwang go di kwala e latela fa tlase fa:

3. MEFUTA YA DITLHAMO

3.1 Tlhamo ya kanelo

Tlhamo ya kanelo ke kanelo ka sengwe/ tiragalo e e fetileng. E ka kwalwa go tswa mo matlhakoreng a a farologaneng.

Dikao sa ditlhogo

- ❖ Re ne re tshabile kgobe ka mmutlwa, dijo, mmino le ditsala e le ntletsentletse. Ka ponyo ya leitlho ga utlwala modumo o o tshikinyang lefatshe, e le modumo wa ditshipi. Kwala ka tiragalo e.
- ❖ Kanelo e ntle e rremogolo a kileng a e lotlega

Fa o kwala tlhamo ya kanelo o tshwanetse go ela tlhoko dintlha tse di latelang:

- Ditiragalo di tshwanetse go latelana sentle, mmuisi a dumele gore di diragetse, le fa tota e le dijo tsa ditoro.
- Tlhamo ya kanelo go le gantsi e kwalwa ka paka e e fetileng.
- Matseno e nne a a ngokang
- Kanelo e ntle go le gantsi e tlhagisa ntlha e e rileng.
- Bokhutlo jo bo kgodisang ke jo bo itumedisang.
- Kanelo e tshwanetse go ngoka mmuisi go tloga kwa tshimologong go fitlha kwa bofelong.
- Setaele, puo le ditiragalo di tshwanetse go itumedisa babuisi.
- Kanelo e e atlegileng e bontsha diteng tse di maleba ka botlalo jaaka pono, modumo, monko/monkgo le tiriso ya ditemosi tse dingwe.

- Ela tlhoko gore tlhamo ya kanelo go le gantsi e a tlhalosa.

3.2 Tlhamo ya tlhaloso

Mo tlhamong e mokwadi o tlhalosa sengwe ka mokgwa o mmuisi a tla itemogelang se se tlhalosiwang jaaka go batlega.

Dikao sa ditlhogo:

- ❖ Kwa ngakeng ya meno. Tlhalosa maikutlo le dikakanyo tsa gago.
- ❖ Bosigo jwa ditsuatsue.

Fa o kwala tlhamo ya tlhaloso o tshwanetse go ela tlhoko dintlha tse di latelang:

- Mokwadi o tshwanetse go bopa setshwantsho ka mafokong a a filweng.
- Tlhopha mafoko le tiriso ya mafoko a a bontshang maikutlo ka kelotlhoko go gorosa molaetsa sentle.
- Ditshwantsho tsa pono, modumo, kutlo, le ka mo di ka dirisiwa go tlhalosa mofuta o wa tlhamo sentle.
- Dirisa puo ya botshwantshi ka boitshimololeli.
- Tlhopha setlhogo se e leng maitemogelo a gago. Go thata tota go tlhalosa sengwe se o se nang kitso ka sona.

3.3 Tlhamo ya thanolo

Tlhamo ya thanolo e tlhagisa dikakanyo kgotsa tshedimose tso ka tlhomamo. Mo mofuteng o wa tlhamo, mokwadi o tlhalosa dikakanyo kgotsa o tlhagisa dintlha ka tatelano. Mokwadi o tshwanetse go dira dipatlisiso tse di tseneletseng mme a tlhagise dikakanyo ka dintlha le ditshwantsho.

Dikao tsa ditlhogo:

- ❖ Batho ba ba fetang sekete ba latlhegelwa ke matshelo a bone mo dikotsing tsa tsela ka malatsi a boikhutso a Sedimonthole. Tiragalo e e sisang pelo e, e ka thibelwa jang?
- ❖ Jaaka moithuti wa marematlou o tshwanetse go thusa go kgobokanya madi a a tla dirisetswang moletlo wa taelano mo sekolong. Anela ka fa o tla atlegisang topo e ka gone.

Fa o kwala tlhamo ya thanolo o tshwanetse go ela tlhoko dintlha tse di latelang:

- Go tlhaloganya setlhogo ka tsenelelo.
- Dira dipatlisiso pele. Go botlhokwa gore se o se buang/ tlhagisang o se tshegetse ka dintlha.
- Tlhalosa bokao jo bo sa tlwaelegang ka mmuisi a ka tswa a se na kitso e e tebileng ka setlhogo.
- Dikakanyo di rulagane, di lolame mme di neye tlhaloso go simolola ka tse di itsegeng go ya go tse di sa itsegeng.
- Tlhamo ya thanolo go le gantsi e kwalwa ka paka jaanong.

3.4 Tlhamo ya ngangisano

Mo tlhamong e, mokwadi o tlhagisa kakanyo, ntlhakemo mme o nganga ka maitlhamo a go dibela kemo ya gagwe. Kakanyo ya mokwadi e tshwanetse go totobala go simolola kwa ntlheng go fitlha kwa bofelong. Tlhamo e e tlhagisa letlhakore le le lengwe mme mokwadi o leka go gapeletsa mmuisi go leba ditragalo ka leitlho la gagwe.

Dikao tsa ditlhogo:

- ❖ Thelebišene e fedisa bokgoni jwa boitlhamedi mo bathong. A o dumelana le ntlha e?
- ❖ Bokamoso jwa Aforika Borwa bo ikaegile ka dipeeletso tsa kwa ntle. Naya dikakanyo tsa gago ka ga se.

Fa o kwala tlhamo ya ngangisano o tshwanetse go ela tlhoko dintlha tse di latelang:

- Simolola tlhamo ka go tlhagisa ntlhakemo ya gago o bontsha boitshimololeli.
- Naya mefutafuta ya dingangisano go tshegetsa ntlhakemo ya gago mme o tshalose se.
- Mokwadi o tla leba thata dintlha tse di tshegetsang pegelo KGOTSA tse di leng kगतलhanong.
- Tlhamo ya ngangisano e tlhagisa letlhakore le le lengwe mme dikakanyo di tlhagisiwa ka kgatelelo e kgolo. Mefuta e e farologaneng ya didiriswa tsa puo le dithekiniki tsa tirisopuo di tshwanetse go dirisiwa.
- Puo e dirisiwe ka maikutlo mme mokwadi a se ke a tlhoka maitseo.
- Bokhutlo bo tshwanetse go tlhagisa kakanyo e e tlhomameng, e tlhaloganyega mme e gapeletsa mmuisi go dumalana le se se tlhagisitsweng.

3.5 Tlhamo e e sa tlhagiseng letlhakore le le lengwe

Mofuta o wa tlhamo o leka go tlisa tekatekano mo matlhakoreng otlhe a dingangisano. Mokwadi o leba matlhakore otlhe a setlhogo se se filweng a bo a tlhagisa dintlha tse di thulanang ka go se tseye letlhakore. Kwa bofelong mokwadi a ka tlhagisa ntlhakemo ya gagwe mme dintlha tse di emelelang setlhogo le tse di leng kगतलhanong le setlhogo di tshwanetse go lekalekanngwa mme di sekasekiwe mo tsamaong ya kwalo ya tlhamo.

Sekao sa ditlhogo:

- ❖ Kwala tlhamo ka ga go ntsha mpa. Dibela dikakanyo tsa gago o be o kwale dintlha kगतलhanong le ntlha e.
- ❖ Baithuti ba tshwanetse go itlhophela dikwalwa tse ba tla di dirisang mo kereiting. Tlotla ka ga se se umakilweng fa mme o tlhagise matlhakore otlhe a ngangisano

Fa o kwala tlhamo e e tlhagisang letlhakore le le lengwe o tshwanetse go ela tlhoko dintlha tse di latelang:

- Mokwadi o tshwanetse go tlhaloganya sentle se se solofelwang mo go ena e bile o tshwanetse go tlhagisa matlhakore a mabedi a ngangisano ka kitso e e tletseng.
- Tlhamo e tshwanetse go tlhaloganyega sentle, e bontshe tlhalogango e e tletseng e bile e sa tseye letlhakore le le rileng, maikutlo a bepe, dikakanyo di tlhagisiwe sentle e bile di tshegediwe.
- Maikutlo a se ke a ya magoletsa, mokwadi a tswelele go dira gore go dumalanwe mme a sa ineele bonolo.
- Mokwadi a ka tlhagisa kakanyo ya gagwe kwa bofelong jwa tlhamo fa a konotela.

3.6 Tlhamo ya maitlhamo

Mo mofuteng o wa tlhamo, mokwadi o leba kakanyo, a bo a tlhagisa maikutlo/ tsibogo ya gagwe. Mokwadi a ka leba ditiro kgotsa se a eletsang go se fitlhelela mo botshelong jwa gagwe, mme a kwale maitlhamo a a gagwe.

Sekao sa ditlhogo:

- ❖ Ka ka fa ke gopolang morutabana wa me yo o gaisang ka gone.
- ❖ Naya ntlhakemo ya gago mabapi le tsa botshelo ka kakaretso gammogo le ka mo batho ba tshwanetseng go tshela ka gone.

Fa o kwala tlhamo ya maitlhamo o tshwanetse go ela tlhoko dintlha tse di latelang:

Tlhamo ya maitlhamo e tsaya letlhakore.

- Maikutlo a tsaya karolo e e botlhokwa.
- Karolo e kgolo mo tlhamong e ka tlhalosa. Ditlhaloso di tshwanetse go bonala, maikaelelo e le go tlhagisa gape maikutlo a mokwadi a nako e e fetileng
- Dikakanyo/ megopolo/ maikutlo di tshwanetse go senola boammaaruri le maitemogelo.

4. DITLHANGWA TSA TIRISANO TSE DITELELE

4.1 MAKWALO A E SENG A SEMMUSO

Lekwalo le e seng la semmuso ke lekwalo la ditebogo, kutlobotlhoko kgotsa keletsomasego. Mofuta o wa lekwalo o itsiwe e le lekwalo le le supang molemo le gore ga le wele ka fa tlase ga makwalo a semmuso.

Dintlha tsa tlhokomelo

Makwalo a e seng a semmuso a ka kwalelwa, gareng ga tse dingwe, go:

- leboga
- utlwela botlhoko
- eleletsa masego

Re kwala jang lekwalo la go supa molemo

1. Kwala ka **nako** e tšhono e thagelelang ka yona.
2. Makwalo a e seng a semmuso gare ga borragwebo **a kwalwa ka gale ka seatla**, ga a tlangwe.
3. Latela sebopego sa lekwalo la semmuso, fela
 - ga go na **aterese ya moamogedi**
 - ga go na **setlhogo sa diteng**
 - feleletsa ka **masego (kind regards), weno (yours faithfully)**
4. Nna botsalano, tshepagala, le go supa go tshwenyega
5. Boloka lekwalo le le lekhutshwane le fa lekwalo le supa maikutlo a mokwadi, le se ke la nna le maikutlo a a tebileng thata.

4.1.1 Lekwalo la ditebogo

Dintlha tsa tlhokomelo

- Ka boripana bolela se o se lebogelang le go romela ditebogo.
- Neela dikai di le mmalwa ka tseo borra Modisaotsile ba le thusitseng ka tsona.
- Feleletsa ka go tiisa botsala le go neela nopollo ya tebogo.

Sekao sa lekwalo la ditebogo

	493 Ntlatseng Street Batho Mangaung 83012 17 Phatwe 2009
Rre le Mme Modisaotsile	
Ke ka boitumelo jo bogolo go romela ditebogo ka tshegetso e lo nnileng le yona mo go rona ka nako ya kutlobotlhoko ya loso le phitlho ya Nkoko wa rona Mosela. Re ne re le mo maibing re sa itse gore re tshware kae re tlogele kae.	
Re lebogetse dithulaganyetso tsa setlhabo le kesi ka jaana re ne re se na kwa re ka lebang teng. Ka e bile re sa dule mo gae, go fitlhela lo phuthile nkoko e bile lo adimane ka dilwana tsa go dira go re fokoleditse matshwenyego a go tla ka dilwana go tsa mo go ya Phitshane.	
Fa e le dihapelo tsona re leboga go menagne le gore lo ntse lo tlhokometse gore ba kereke ba tlisetsa nkoko dihapelo fa a ne a sa le mo botshelong. Lo tota lo le baagisane ba mmakgonthe e le ruri lo tshegeditse serodumo sa matlo go sa mabapi.	
A Morena wa kagiso yotlhe a lo segofatse.	
Ba lona Mme Sedikwe le bana	

4.1.2 Lekwalo la kutlwelobothoko

Dintlha tsa tlhokomelo

- Kwala ka se se tlhodileng loso ka matssetseleko o bo o fetise matshediso a
- gago ka bonako.
- Feleletsa lekwalo lwa gago ka go ithaopa go ka thusa fa go nang le tlhokego teng.

Sekao sa lekwalo la kutlwelobothoko

	57 Tselakgolo ya Mangope Ramosadi Mafikeng 9377 23 Diphlane 2009
Pinky	
Ke ka maswabi a magolo go utlwa ka kotsi e Mosimanegape a amegileng mo go yona mme ke solofela fa lo utlwa tatlegelo e kgolo thata. Wena le ba losika amogelang molaetsa wa rona wa kutlwelobothoko.	
Nna le Mosimanegape re kopane kwa boemela tereneng jwa Gauteng fa re ne re ya sekolong kwa Natala mme bobedi jwa rona re sa itse ope e bile re sa itse tsela fela ra goroga ka poloko ya Morena ka e bile re ne re ya lefelo le le lengwe. Se se gakgamatsang ke gore fa re fitlha kwa sekolong ra fitlhela re le mo mophatong o le mongwe.	
Ke gopola Mosimanegape ka bopelontle jwa gagwe le dithotloetso tsa gagwe mo dithutong tsa rona. Gape o ne a ntsotse jaaka kgaitradie ke sa wele fa fatshe. Go se sutlhe ope yo o neng a ka ingwaela matssetse mo gonna. Mosimanegape o ne a tshabiwa e bi le a tlotlenga.	
A re ikgomotseng ka go itumelela malatsi a botshelo jwa gagwe le seabe sa gagwe mo morafeng. Modimo o itse o phimola dikeledi tsotlhe le go tlosa kotlobothoko yotlhe. Sitlhamolomelang matshwenyego a lona kwa o ona, o tla a tlhokomela.	
Fetisetsa kutlwelobothoko ya rona go batsadi ba gago le bana. O se ka wa okaoka go nkitsise fa go na le sengwe se nka go thusang ka sona mo nakong e e botlhoko e.	
Tsala ya gago	
Dimakatso	

4.1.3 Lekwalo la go gomotsa/ go tshedisa

Dintlha tsa tlhokomelo:

- Tshwaela ka se se tlhodileng kutlobothoko o dirisa mafoko a a botlhale a a nametsang
- Tlhalosa ka bokhutshwane ka fa o gopolang moswi ka gona
- Neela mafoko a kgomotso. Mo ntlheng e o ka dirisa dinopolo.
- Feleletsa ka go tsweletsa go gomotsa le go bontsha maikemisetso a go thusa fa ba tlhoka thuso.

Sekao sa Lekwalo la go gomotsa/ go tshedisa

46 Motsesetoropo wa Ratlou
Thaba - Nchu
9780
23 Ferikgong 2006

Mme Kgaboetsile

E nnile maswabi le kutlobotlhoko go utlwa ka go tlhokafala ga rre Kgaboetsile mo kotsing ya sejanaga. Ke tatlhegelo e kgolo thata mo go wena le balosika, tota le mo morafeng wa Barolong ka kakaretso.

Rre Kgaboetsile e ne e le motho yo o mafolofolo, yo o pelotelele e bile a le boineelo fa a tshwaragane le ditiro tsa setšhaba. Ke tla aga ke gopola seabe se a nnileng le sona mo go rulaganyetseng bana ba dikhutsana moletlo wa matsalo a Morena. O ne a kgarakgatsega mme a sa fele pelo go kopa dimpho kwa ditlamong tse di farologaneng.

Mma, fetisetsa molaetsa wa matshediso go batsadi ba ga rre Kgaboetsile le bana. Fa e le gore go se ke ka thusang ka sona lo se okaoke go ka tlhagisa kopo ya lona.

Mmammedi.

Sekao sa lekwalo la go akgola/ go tlotlomatsa

22 Mmila wa Motswasele
Matlosana
8464
28 Ferikgong 2008

Mogokgo
Sekolo sa Batlharo-tlhaping
Kgetsana ya Poso X707
Matlosana

Rra

Ke rata go tsaya tšhono e go go tlotlomatsa ka dipholo, tse di gaisang tsa dingwaga tsotlhe, tse o di boneng mo ngwageng e.

O tshwanetse wa bo o le motlotlo tota go nna mogokgo wa sekolo se se ntshitseng baithuti ba batlhano ba ba gaiseng mo Porofenseng le go nna mogokgo wa sekolo se baithuti botlhe ba sona ba falotseng.

Se, ke bopaki jwa boineelo, go dira ka natla le maikemisetso a go tsaya thuto ya ngwana wa Mo Aforika tsia. Bonatla jo o bo bontshitseng o ne o se kitla o bo fitlhelela ntle le kemonokeng ya badirimmogo le wena. Nkisetse molaetsa wa ditebogo le tlotlomatsa kwa go bona.

Nna ke le mongwe wa baithuti ba ba tswang mo tsamaisong le thotloetsong ya lona, ke motlotlo e le ruri go amangwa le sekolo se.

Ke nna

Tumelo Dikgole

4.2. MAKWALO A SEMMUSO

Lekwalo la semmuso ke le le kwalelwang setheo sengwe se se rileng, mokwadi o kopa sengwe e ka nna phatlhatiro kana thuso ya mokgwa mongwe mo setheong seo.

Dintlha tsa tlhokomelo

- Lekwalo le, ke le le khutshwane, ka lona o batla fela gore ba go neele tšhono ya go ya dipotsotherisanong gore o tle o susumetse setheo seo gore se go thape kgotsa ba go thuse, ntle le go ba pateletsa.
- Go se ke ga nna le diphoso tsa mofuta ofe kgotsa ofe mo lekwalong le
- Neelana ka tshedimosetso ya kwa o boneng papatso teng. Seno se kgona go thusa setheo go lekanya katlego ya papatso ya bona.
- Kwala dinomoro tsa megala kwa o ka fitlhelelwang gone fa o ka bileliwa dipotsotherisano.
- Kwala diaterese di le pedi, ya mokwadi le ya mokwalelwa.

Sekao sa lekwalo la kopo ya tiro

1048 Mmila wa Mongwato
Galeshewe
8335
16 Phukwi 2009

Mokaedi: Metswathuso ya Setho
Lefatpha la Thuto la Kapa Bokone
Dikago tsa Thuto
156 Tsela ya Bathoeng
Kapa
8300

Rra

KOPO YA PHATLHATIRO YA MOAMOGELAMEGALA

Ke dira kopo ya phatlhatiro ya moamogelamegala jaaka e phatlhaladitswe mo DFA ka la 20 Seetebosigo 2008.

Go tlaleletsa lekwelokopo lwa me, ke romela le Boikitsiso jwa me.

Ke na le kgatlhego mo go direng tiro e ka ke na le maitemogelo le dithutego tse di maleba le go ikutlwa nka tlisa tolamo mo go amogeleng megala le go e fetisa. Nka tlisa boikobo, nonofo le kitso mo lefapheng.

Nka itumelela go ka abelwa tšhono ya go tla mo dipotsotherisanong.
Lo ka ikgolaganya le nna mo 053 8396689 kgotsa 082 4915 651.

Ke lebeletse go utlwa go tswa kwa go lona.

Weno ka boikokobetso

Mogomotsi Tshetlho

4.2.1 Lekwalo la taletso

Dintlha tsa tlhokomelo:

- Tlhalosa gore ke ka ntlha ya eng fa o bona go tshwanela gore tiro e dirwe ke mokwalelwa
- Neela dintlha tsa moletlo (nako, lefelo, letlha le nako)
- Tlhalosa gore ke bomang ba laleditsweng
- Mo neele setlhogo/ntlha e lo ratang a ka bua ka yona
- Ama ntlha ya thulaganyo ya didiriswa
- Neela nako e lo ka mo e rebolelang
- Tlhalosa ka tsa marobalo le ditshenyegelo tse di ka nnang teng mo moletlong le se lo tla mo se direlang
- Kopa boikitsiso jo lo ka bo dirisang go mo itsise pele a ka neela puo.

Sekao sa lekwalo la taletso

<p>Ngaka Molapo 224 Mmila wa Seotshwareng Teemaneng 8765</p>	<p>Kereke ya Anglican P. O. Box 56 Maruping 8665</p>
<p>Rra</p>	
<p>TALETSO YA GO NNA SEBUI-SEGOLO</p>	
<p>Re le mokgatlho wa bašwa ba kereke ya Anglican mo Maruping re kgatlhilwe thata ke dipuo tsa gago tsa thotloetso tse di kgonang go aga bašwa. Re ka nna motlotlo thata fa o ka tla go nna sebui-segolo mo moletlong wa rona wa letsatsi la bašwa.</p>	
<p>Moletlo o tla tshwarelwa kwa kerekeng, ka Seetebosigo a le lesome le borataro, go tloga ka ura ya lesome mo mosong. Re ikaelela go laletsa bašwa ba dikereke tse dingwe mmogo le baruti ba sedika sa rona.</p>	
<p>Re eletsa fa o ka bua le rona ka ntlha nngwe e e amanang le thotloetso mo bašweng mo malatsing a gompiano. Re ka go rebolela metsotso e le masome a le mararo mme o re itsise fa e le gore go didiriswa tsa kutlo le pono tse re ka di rulaganyang.</p>	
<p>Fa o amogela taletso ya rona lekgotla la kereke le tla tsaya maikarabelo a go go tshelela lookwane lwa go tla le go boa. O ka rulaganyediwa marobalo le sefithlole mo lefelong la Kamogelo le le gaufi le kereke.</p>	
<p>A o ka re romelela boikitsiso jwa gago mmogo le setshwantsho sa gago fa o amogela taletso ya rona? Re ikaelela go dirisa setshwantsho mo ditaletsong tsa rona le mo mananeo-tsamaisong a moletlo wa rona.</p>	
<p>Re solofela fa o tla sekegela kopo ya rona tsebe mme wa amogela taletso e.</p>	
<p>Ka boikokobetso</p>	
<p>Tlhalefo Morole</p>	
<p>-----</p>	
<p>Modulasetulo wa Mokgatlho wa Baswa</p>	

4.3.MEMORANTAMO WA KA FA GARE

Memorantamo ke mokgwa wa go neeletsana melaetsa kgotsa dikitsiso. Memorantamo wa ka fa gare o itsege gape jaaka memo. O dirisiwa fela ka fa gare ga setheo (sa tiro) go phasalatsa tshedimosetso gare ga badiri. **Memo**, o ka nna wa romelwa go tswa go setheopotlana se sengwe go ya go se sengwe, go tswa kwa lefapheng le lengwe go ya go le lengwe kgotsa go tswa mo kantorong e nngwe go ya go e nngwe, fa fela o sa romelwe **kwa ntle** ga setheo.

Memorantamo/memo o ka dirisetswa tse di latelang:

- Melaetsa, Ditaello, Dikopo, Ditlhagiso, Dingongorego, Dipegelomongwe
- Dithulaganyo, Kitsiso ya kopano, jj.

Dintlha tsa tlhokomelo

Fa o kwala memorantamo ela tlhoko dintlha tse di latelang:

- Khutshwafatsa dikakanyo tsa gago
- Tlhamalelela dintlha tsa botlhokwa
- Dirisa dipolelo tse di bonolo mme di feletse
- Tsenya karabo ya gago mo seralong.

Memorantamo wa ka fa gare o kwadiwa jaana:

- **LEINA** la setheo kwa godimo.
- Lefoko **MEMORANTAMO** kgotsa **MEMO** ka fa tlase ga setheo.
- Go: neela leina/maemo a motho yoo memo o yang go ena.
- **E TSWA GO**: neela leina/maemo a motho yoo memo o tswang go ena.
- **LETLHA**: neela letlha ka botlalo le na le letsatsi, kgwedi le ngwaga.
- **MOGALA**: ga go pateletso go kwala nomoro ya mogala ntle fela fa o romelwa kwa setheopotlaneng/ kgaolo e nngwe; fa e le ka fa gare, go ka dirisiwa nomoro katoloso, sekao: 1614.
- **SETLHOGO**: kwala setlhogo ka ditlhakakgolo, sekao. **KOPANO YA SETSWANA**.
- Diteng di tshwanetse go nna **DIKHUTSHWANE** le go toba ntlha, fela go dirisitswe dipolelo tse di tletseng e seng ka mokgwa wa telekeramo.
- **GA GO NA DITUMEDISO** (Badiramogogo ba ba rategang) le **BOKHUTLO** (Weno)
- Gopola go nna boikobo le go dirisa mafoko **KE A LEBOGA** le **KA KOPO**.
- Kwala **MOSAENO** kgotsa **DITLHAKAINA** kwa tlase fela.

Sekao sa memorantamo wa ka fa gare

BABUELEDI BA REMMOGO

MEMORANTAMO

GO: Bathapiwa

LETLHA: 5 Tlhakole 2009

GO TSWA GO: Molaodi

MOGALA: 6652

SETLHOGO: TIRISO YA MOGALA WA MONG

Ka maiteko a go fokotsa ditshenyegelo tsa setheo, mo kopanong ya bakhuduthamagma e e neng e tshwerwe gautshwane, go fitlheletswe tshwetso ya gore megala ya mong e e dirisiwang ke bathapiwa e tsenngwe dimetara.

Mothapiwa mongwe le mongwe yo molato wa gagwe wa mogala o fetang R20.00 ka kgwedi o tla kopiwa go duela pharologanyo.

Ke lebogela tirisano mmogo ya lona.

T.K.

Sekao 2

SETHEO SA NALEDI SA KATISO LE BOKGONI KA TSA BOTSHILO

Go: Ditlhogo tsa Mafapha

Go tswa go: G. M. Mogomotsi (Mokaedi)

Letlha: 15 Tlhakole 2006

Setlhogo: IKATISO YA TIRISO YA KHOMPUTARA

Go tla nna le katiso ya go dirisa khomputara mo setheong sa rona go tloga ka Mosupologo 28 Tlhakole 2006 go fitlha 30 Tlhakole 2006. Katiso e tla tshwarwa go tloga ka 14h00 go fitlha ka 16h00.

Maloko a mafapha a lona a a nang le kgatlhego ya go ka tsenela katiso e, a kwadise maina a bona mo lenaneong le le ka fitlhelwang kwa kantorong ya mokwaledi wa mokaedi. Maina a bo a feletse pele ga 22 Mopitlwe 2006 gore go tle go kgone go dirwa dithulaganyo ka nako.

Ke kopa lo itsise maloko a mafapha a lona.

G.M. Mogomotsi

Mokaedi

4.4.GO KWALA PEGELO E KHUTSHWANE

Pegelo ke tlhaloso e e rulagantsweng ya ditiro kgotsa ditiragalo, maitemogelo le diphithlelelo tsa mokwadi. Pegelo e neelana ka kitsiso go tloga go lephata lengwe go ya go le lengwe. E thusa go boloka molaetsa kgotsa tiragalo nngwe ya botlhokwa mo setheong.

Dintlha tsa tlhokomelo

- Setlhogo sa pegelo se tshwanetse go bolela sentle gore e ka ga eng.
- O tshwanetse go bolela gore ke mang yo o tshwanetseng go amogela pegelo e.
- E tshwanetse go kwalwa ka pakapheti.
- Tirwa e ka dirisiwa go supa bonnete.
- Dintlha tsa botlhokwa di ka totobadiwa.
- Ditlhogwana di kwala ka ditlhaka tse dikgolo.
- Ditlhogwana di newa dinomoro gore di tle di fitlhelelwe bonolo.
- Mokwadi wa Pegelo o tshwanetse go kwala mosaeno, tiro kgotsa maemo a gagwe le letlha leo a e kwalang ka lona.

Sekao sa pegelo

Pegelo ka Kampa ya Dikgakologo ya baithuti ba Kereiti ya 10 ba Sekolo se Segolo sa Mosedi e e ne e tshwaretse kwa Langleg Resort ka la 20 – 22 Mopitlwe 2009

1. **DIPALANGWA:**

Bese e e neNG e thapilwe e ne e tshwere nako, e le manobonobo le go tlhokomelwa sentle. Re atlenegisa gore e ka thapiwa gape fa re na le loeto mo nakong e tlang.

2. **MAROBALO:**

Malao a a tlhatlhaganeng a re robetseng mo go ona a ne a le phepa, botobetobe le go nna le phatlha e e lekaneng gare ga ona. Mafelo a go ithusa a ne a le phepa a tlhokometswe sentle.

3. **DIJO LE LEFELO LA BOJELO:**

Lefelo la bojelo le ne le le phepa go tsena lesedi le mowa o o lekaneng. Ditafole le ditulo di ne di lekane e bile di feta ka palo. Phaposi ya boapelo e ne e le phepa e na le dijana tse di lekaneng tse dintle.

4. **TSA GO ITUMEDISA:**

Baithuti ba ne ba tletse boithamedu, ba itumedisa thata le moletlo wa bofelo o ne wa atlega thata. Ditebogo di tshwanetse go lebiwa go Mme Mothiba ka matlhagatlhaga le dithulaganyo tsa gagwe.

5. **TSHIRELETSO:**

Barutabana le bana ba ne ba ikutlwa ba bolokegile thata ka ntlha ya balebedi ba ba ne ba le gona diura di le 24 ka letsatsi. Ba ne ba tlhokometse diheke motshegare le go dikologa legora bosigo.

6. **DIKATLENEGISO:**

Kampa e, e atlegile thata. Re atlenegisa gore lefelo le le ka dirisiwa gape mo nakong e e tlang gonne le na le dilo tsotle tse re batlang go di dirisa. Re kopa gore ya go le dirisa e diriwe go sa le gale gonne ke lefelo le le ratiwang thata ke ditheo le batho.

Mosaeno: P. Taelo

Modulasetulo: Lekgotla la Baithuti

Letlha: 25 Mopitlwe 2009

Sekao se sengwe sa pegelo

SEKOLO SE SEGOLO SA BOPANANG

PEGELO YA MALATSI A GO ITHUTA A BATHUTI BA LESOME LE BOBEDI 10-13 LWETSE KWA XHARIEP DAM

Go: Mogokgo Rre J. B. Bopalamo

1. SEPALANGWA

Sepalangwa se se neng se thapilwe go isa bathuti go baisa le go ba busa kwa Xhariep Dam, se ne se le phepa, se siametse tsela le bathuti ba dutse ka phuthologo. Mokgweetsi le ena o ne kgweetsa sentle e le ruri.

2. MAROBALO

Go batlile go nna le tlhakathakano gonne modiredi wa lefelo yo go neng go dirwa dithulaganyo le ena o ne a fositse palo ya bathuti. Bothata bo ile ba rarabololwa mme bathuti botlhe ba bona marobalo. Diphaposi di ne di lebega di tlhokometswe e bile di le phepa.

3. DIJO LE LEFELO LA GO JELA.

Lefelo la go jela le ne le phuthologile, le se kgakala le diphaposi-borutelo. Dijo le tsona e ne e le tse di rokotsang mathe, di tla ka nako le go lekana bathuti.

4. TSHIRELETSEGO

Baithuti le barutabana ba ne ba ikutlwa ba sireletsegile gonne go ne go na le setlamo sa tshireletso sa *Springbok Security* se se neng se dula se lebeletse ka dinako tsotlhe.

5. DIKATLANEGISO

Mo malatsing a mararo a dithuto, bathuti le barutabana ba nnile le nako e e monate le go fitlhelela maikaelelo a bona. Tshitshinyo ke gore lefelo le, le etelwe gape mo nakong e e tlang. Dithulaganyo di dirwe ka nako gonne lefelo le e le mmamoratwa wa dikolo le ditlamo tse dikgolo.

Tshaeno: -----

Mokwaledi wa Baithuti

Letlha: 26 Lwetse 2008

Sekao sa tshedimosetso e e thwanetseng go tsenngwa mo pegelong ya kotsi:

Pegelo e ke sekwalwa sa botlhokwa thata mo setheong. Se tladiwa ka gale ke leloko le le nang le maikarabelo ao mo tirong morago ga kotsi e sa tswa go diragala. E tshwanetse go tladiwa ka botlalo le ka nepagalo gonne e tlhokega ka metlha mo mabakeng a intšhoreense.

Sekao sa tshedimosetso e e tshwanetseng go tsenngwa mo pegelong ya kotsi:

SEPODISI SA AFORIKA BORWA KANTORO YA DIKGATLHONG	
Mogala: (053) 8396309 Fekese: (053) 8396370	P.O.BOX 235 DIKGATLHONG 8304
PEGELO YA KOTSI	
Sefane sa mogobadi: Mokasi	
Leina la mogobadi: Mokasa Mateu	
Letlha la kgobalo: 12 Moranang 2009	
Nako ya kgobalo: Ura ya Lesome mo mosong	
Tlhaloso ya kgobalo: Mogobadi o ne a kgabaganya mmila mo motseng wa Tilalejwe go lebagana le lebentlele la ga rre Mokatsi kwa morago. O rete letswe go lemoga koloi e e neng e tla ka lobelo lo lo kwa godimo mme ya mo thula la fa a ne a lekile go ka sia.	
Dikgato tse di tserweng morago ga kotsi: Mokgwetsi wa kolo o ne a emisa mme ka bonako a leletsa ba thuso ya potlako le mapodisi a kgaolo. Mo nakong e e sa fediseng pelo ba thuso ya potlako ba goroga mme rre Mokasi a tseelwa kwa bookelong. Mapodisi le ona a goroga mogobadi a tlosa a tsamaya.	
(Di)Paki: Rre Moku B.J. le Mme Moku K.L.	
Pegelo e tladitswe ke: Motiile F.F.	
Maemo a tiro: Lepodisi la Kgaolo	
Mosaeno:	<i>Motiile FF</i>
Letlha:	12 Moranang 2009

4.5. LENANETEMA LE METSOTSO YA KOPANO

Lenanetema ke kitsiso le kgobokanyo ka dintlhakgolo tse go tlleng buiwa ka tsona mo kopanong e e rileng. Le thusa batlapitsong go itse se ba se bileldiwang le gore ba tle pitsong ba ipaakantse ba rulagantse ditshwaelo tsa bona sentle.

Dintlha tsa tlhokomelo

- Tshedimosetso yotlhe ya kopano e tshwanetse go kwalwa mo lenaanetemeng gore maloko a tle a bone tshedimosetso/ ba ipaakanye / ba bone gore batsaya letlhakore lefe / ba batle dinopolo PELE ga kopano gore ba tle ba goroge ba na le tshedimosetso gore kopano e ka ga eng.
- Letlha le lenanetema le tswang ka lona le tshwanetse gore le se kela atumelana thata le la kopano.
- Ka dinako dingwe, lenaanetema le na le go nna le palo ya dintlha tse di ka tshotlhwang ka letlha le le lengwe, fa fela e fitlheletswe, ga go kitla go nna le ntlha epe enngwe e e ka tsennwang, ka jalo maloko a tla letela kopano e e latelang go tthagisa dintlha tsa bone. (Ke ka moo ka dinako dingwe dilo di tsayang sebaka go ka diragadiwa).
- Letlha la kopano e e latelang le a fiwa. Go mo magetleng a maloko go le kwala mo dibukatsatsing tsa bona gore ba se gopodiwe fa le fitlha.

Sekao sa lenanetema le metsotso ya kopano

LENAANETEMA LE METSOTSO YA KOPANO YA MOKGATLO WA BAŠWA BA KEREKE YA KATOLIKI E E TSHWERWENG KA LA 06 SEETEBOSIGO 2009 KA 09h00 MO HOLONG YA KEREKE.

LENAANETEMA

1. Pulo le kamogelo
2. Maitato
3. Metsotso ya kopano e e fetileng
4. Ditswametsotsong
 - 4.1 Tswelero ya dipaakanyo tsa mekgabiso ya holo.
 - 4.2 Mathata a dipitsa le baapei.
 - 4.3 Dikarata taletso tsa balelediwa.
5. Motshwaramatlotlo: Dipegelo tsa lotseno le dituelo
6. Kakaretso
 - 6.1
 - 6.2
7. Tswalelo
8. Letlha la kopano e e tlang
9. Tshaeno:

<u>S. M. Senotlolo</u>	<u>M. A. Thulo</u>
S. M. Senotlolo	M. A. Thulo
Modulasetulo	Mokwaledi

METSOTSO YA KOPANO YA MOKGATLO WA BAŠWA BA KEREKE YA KATOLIKI E E TSHWERWENG KA LA 06 SEETEBOSIGO 2009 KA 09h00 MO HOLONG YA KEREKE.

1. Pulo le kamogelo ya komiti:
Modulasetulo o amogetse batlapitsong botlhe le g oba lebogela g osa itsape ka go nna gona.
2. Maitato: A amogetswe go tswa go Rre Lefatshe le Mme Selogile.
3. Metsotso ya kopano e e fetileng e ne ya buisiwa, ya siamisiwa, amogelwa le go saeniwa go supa fa e le e e siameng.

4. Ditswametsotsong:
 - 4.1. Mme Digoja o ne a bega fa mong wa setlamo sa mekgabiso sa "Party Themes" o ithaopile go dira mekgabiso ntle le tuelo e le go etleetsa.
 - 4.2. Mme Dineo o ne a bega fa a kgonne go rarabolola mathata a dipitsa le baapei ka go duelela dipitsa di le tharo a bo a bona di le tharo kwa ntle ga tuelo. O kgonne le go bona bomme ba le supa ba ba inkitshitseng setlhabelo go ya go apaya.
 - 4.3. Rre Marotole o begile fa sebui – segolo sa Letsatsi la Bašwa, se setse se bone karatataletso le baeng ba bangwe ba ba tshwailweng.
5. Motshwaramatloto: Dipegelo tsa lotseno:
Motshwaramatloto o ne a bega fa go setse go rekisitswe 70% tsa ditekete. Nama, holo le tuelo ya sebui – segolo di setse di dueletswe.
6. Kakaretso:
 - 6.1. Go na le dipalangwa tse di rulagantsweng go rwalela batho go ya moletlong le go bowa. Tlhwatlhwa ya tsona R12.00
 - 6.2. Go tlile go tsewa loeto go ya Mafikeng ka la 11 – 13 go tsenela keteko ya Mafelo a beke a Balelapa. Dipalangwa ke R120.00 motho ka mong.
 - 6.3. Rre Osele o eleleditswe masego mo letsatsing la gagwe la botsalo le le nnileng maabane ka la 09 Seetebosigo 2009.
7. Kopano e ne ya khutlisiwa ka 12h00.
8. Kopano e e tlang e tla tshwarelwa mo holong ya Kereke ka 20 Seetebosigo 2009.

Tshaeno:

S. M. Senotlolo

S. M. Senotlolo
Modulasetulo (06.06.2009)

M. A. Thulo

M. A. Thulo
Mokwaledi (06.06.2009)

4.6 GO KWALA PUO

Puo ke karolo ya botlhokwa ya go fatlosana. Go le gantsi motho o neelana ka puo kgotsa o ema batho ka lefoko mo dikopanong kgotsa mo meletlong. Go kwala puo ya go bua le setšhaba go farologane le go bua le setlhotšhwana sa batho.

Dintlha tsa tlhokomelo

Pele o simolola go kwala puo o tshwanetse go ela tlhoko dintlha tse di latelang:

- Goreng o ya go neelana ka puo, maikaelelo a kopano ke afe?
- Mofuta wa kopano e o yang go bua kwa go yona: ditlhomamiso, dikalogo tsa thuto, moletlo mongwe wa sekolo, lenyalo jalo jalo.
- Bareetsi e tla bo e le bomang: bašwa, banyalani, bagwebi, bagolo jalo jalo.
- O ya go neelana jang ka puo ya gago: ka bonolo, ka tshegiso, ka tšhakgalo jalo jalo.
- O bua nako mang: mo mosong, motshegare, maitseboa, tshokologo, bosigo.

Morago ga go tlhotlhomisa ka dintlha tse di fa godimo jaanong ela tlhoko dintlha tse di latelang fa o ntse o rulaganya le go kwala puo ya gago:

- Go dumedisa bareetsi le go leboga ba ba go laleditseng go tla go bua.
- Pulo kana tshimologo e e botlhale e e maatla e ka ngoka theetso. Se e ka nna motlae kgotsa nopollo nngwe e e ka ngokang kakanyo.

- Rulaganya le go golagaganya dintlha tsa gago sentle gore puo e elele.
- Tila di dikakanyo le dipolelo tse di tlwelegileng.
- Dirisa dipolelo tse dikhutshwane ka dikakanyo tse di bonolo le dikao tse di tlwaelegileng.
- Lekalelanya temoso/ tshekatsheko le dintlha tse dingwe tse di utlwalang.
- Dirisa puo e e tla senolang kgolo, lemorago boleng jwa gago. Se dirise ditlhapa le tshotlo.
- Nna boammaaruri o se ke wa itimokanya.
- Gakologalewa gore puo e na le Matseno, Mmele le Bokhutlo.
- Go lebogela bareetsi theetso kwa bokhutlong jwa puo le go leboga ba ba go laleditseng.

Sekao sa puo:

Puo ya kakgokolo go tsala ka letsatsi la lenyalo

Borra le Bomma

Bagaetsho tla ke tseye tšhono e go lo dumedisa lotlhe batla moletlong, le go lemoga ka tlotlo bolengteng jwa baruti botlhe le kgosi le batlotlegi botlhe ba Lefapha la Thuto. Ke lebogela tlotlo e ke e neilweng ka go kopiwa go nna sebui mo lenyalong le.

Ke boitumelo le tlotlo e kgolo mo go nna go tla go latlhela a le mabedi a le mararo ka monyadiwa le tsala ya me. A pulamadibogo ya me e nne go mo tlotlomatsa ka kgalalelo le bontle jwa gagwe mo letsatsing la gompiano. O montle go feta banyadiwa botlhe ba nkileng ka ba bona.

Ke itsile Realeboga, yo gompiano tota ke tshwanetseng go mmita mohumagadi Tshukudu, go tloga bonyenyane. Re ne re le baagisani, ra tsena sekolo mmogo go tloga fa re simolola go fitlha mophato wa lesome le bobedi. Ditsela tsa rona tsa arogana fa re ya ditheong tsa dithuto tse dikgolo mme ra boa ra kopana fa re tla go dira mo Lefapheng la Thuto. Se nka se buang gompiano ke gore, tsala ya me ga e a fetoga. E ntse e le ena yo ke mo itseng go tswa bongwaneng. O ntse a le pelontle, a rata go thusa, a le kutlwelobotlhoko le go rata go tshega.

Mo letsatsing la gompiano fa ke bua ka ena e setse e le mohumagadi Tshukudu, ke solofela gore tsothle tse ke di kaileng ka ena o tla di tswetsa. O tla nna tsala ya nnete le motshegetsi go molekane wa gagwe Tshepo. O tla tlisa kutlwano le boitumelo mo lelapeng loora Tshukudu. Ke a itse, e bile ke na le tumelo e e tlatseng ya gore o ka dira jalo.

Tsala Realegoga, lenyalo le tshegediwa le go tlhomamisiwa ka lerato le go ikanyega. Tshegetsano mo lenyalong e tlisa bongwe fela jo bo ka se aroganngweng ke sepe. Puisano le ditherisano di aga kelelo ya ditiro mo lelapeng le go tlhomamisa katlego e kgolo. Dintlha tse tsala, ke tsone motheo, kago le dithulelo tsa lenyalo le le atlegileng.

Bagaetsho ke lebogela nako ya lona ya go nna lo ntheetsa se ke neng ke se bua, ke lebogela gape le taletso ya gore ke tle go bua. A Morena wa kagiso a lo boloke.

Ke a leboga.

Sekao se sengwe sa puo:

Puo e ke ka neelanang ka yona mo moletlong wa taelano wa baithuti ba kereiti ya lesomepedi jaaka sebuisegolo.

Ke rata go leboga Moradisi ka go nnaya tšhono ya go bua le lona bagaetsho le ka mokgwa o a nkisisitseng ka gona. Ke rata go dumedisa baeng ba tlotlo ba ba fano, Mookamedi wa kgaolo, mookamedi wa motse , batsadi, barutabana le botlhe ba ba laleditsweng fano mme ke sa lebane baithuti ba re leng fano ka bona e bong baithuti ba kereiti ya lesomepedi.

Ke lebogela taletso e ke e amogetseng go tswa go barulaganyi ba moletlo o.

Bagaetsho e rile ke leleditswe mogala ke komiti e e rulagantseng tiro e, e nkopa go nna sebuisegolo mo moletlong o, ke ne ka tšielega. Ke ne ke sa itse gore ke tle go bua ke reng. Ke ne ke se na puo e ke akantseng go bua ka yona. Ka ke ne ke kgoetsa ka tsamaya go fitlhelela mo marakanelong a ditsela. Ka ema sebaka ke akanya ka ntlha e. Mokgoetsi yo o neng a le mo morago ga me a letsa nakana ya gagwe a re : 'heela, make up your mind' ya nna gona ke kgoetsang, ka tsamaya.

Fa ke fitlha kwa gae ka ipolelela gore ke tlile go bolela baithuti ba kereiti ya lesomepedi ke re: 'heela, *make up your mind*'.

Baithuti ba ba rategang, botshelo jo, bo tletse ditšhono tse dintsi mme bo batla gore o bo o ntse o le malalaalaotswa go di amogela e seng jalo ba ba tlang kwa morago ba tlile go go baya mo kgatelelong ya 'heela, make up your mind'.

Motho mongwe le mongwe fa a batla go dira sengwe se se mo tswaledisang pele mo botshelong, o aga a kopana le sekgoreletsi sa mofuta mongwe. Fa o lebane le sekgoreletsi se, wa se ke wa se fenyana, botshelo bo tlile go go fenyana. 'Heela, make up your mind' ka sekgoreletsi sa gago.

Bangwe ba lona, ditoro tsa bona di batla go phirima ka ntlha ya go tlhoka madi a go tswelletsa dithuto tsa bona. Bangwe ba tlhobogile gore a ba tla falola. Bangwe dikopo tsa bona go lebelega go le bonyana go arabelwa ke ditheo tse di farologaneng.

Tseo tsoitlhe ga se mathata, ke dikgwetlho tse o tshwanetseng go kopana le tsona fa o batla go fenyana e bile o batla go nna monnatia le mosaditia kamoso, e seng jalo o tlile go ema felo go le gongwe go fitlhela botshelo kampo mongwe a re : 'heela, make up your mind' o ise o tlhagelwe ke kotsi.

Tsepama mo dikakanyong tse di solofetsang mme o se nyeme mooko o itse gore kgengwe o a lekwa. Gopola gore yo o batlang go tshela jaaka kgosi gompiano o tla tshela jaaka lelata kamoso mme yo o ikemiseditseng go tshela jaaka lelata gompiano o tla tshela jaaka kgosi ka moso.

Bagaetsho gopolang gore lerwaneng go tselwa gongwe. Ke lebogela nako ya lona ya go ntheetsa, ke boa ke lebogela gape taletso go tswa go barulaganyi ba moletlo.

Ke a leboga

4.7 MMUISANO/ PUISANO

Mmuisano ke mokgwa wa tlhaeletsano o o dirisiwang ke batho ba le babedi kgotsa go feta ba aroganya dikakanyo kgotsa ba buisana ka setlhogo sengwe se se rileng. Sebopego sa yona ke sa dipotsotherisano fela ona o dirisiwa gongwe le gongwe ke mongwe le mongwe.

Dintlha tsa tlhokomelo:

- Mmuisano o kwalwa ka mokgwa o moterama a kwalang ka ona
- Go nna dibui di le pedi kgotsa go feta
- Go nna le setlhogo se se rileng se go buisanwang ka zona
- Dipolelo tsa dibui di nne dikhutshwane.
- Diteng di supe boithamededi kelelo ya dintlha le go tsamaelana ga ditiragalo
- Maina a dibui a tshwanetse go tlhagelela sentle
- Matseno, mmele le bokhutlo di dirisiwe sentle
- Kgang e bontshe tshimologo, setlhoa le tharabololo
- Puo le moonno di tsamaelane le ditiragalo
- Puo e nne e e tlhamaletseng kgotsa e e loileng go tsamaelana le se se buiwang.
- Matshwao a puiso a tsamaelane le puisano

Sekao sa puisano:

Puisano magareng ga mosetsana le mmaagwe ka ga ditsala tse di dirisang diritibatsi.

Botsalo: Kgodiso!

Kgodiso: Mma!

Botsalo: Tsamaela kwano.

Kgodiso: Ke nna yo mma.

Botsalo: Ngwanaka wa itse ditsala tse di dirang selo se wena o sa se direng ga di a siama di kotsi.

Kgodiso: O raya jang mma?

Botsalo: Ka dinako dingwe ditsala tse tsa gago tse di dirisang diritibatsi di tla dira gore mapodisi bag o tlhakanyetse le bona motsing ba ba tshwara.

Kgodiso: Ao, jang jalo?

Botsalo: Le fa wena o sa di dirise mme o nna le bona go raya gore o tlola molao ka go sa ba thibele go dira jalo kgotsa ka go sa ba ise kwa molaong.

Kgodiso: Ao, mma! O raya gore ke ka tshwarelwa seo fela?

Botsalo: Ee ngwanaka, sona seo fela!

Kgodiso: Ija, ke ntse ke sa itse, fela ke a leboga mma ke tlha itlhokomela.

Botsalo: Go itumetse nna ngwanaka fa o lemogile. Nta ke ye go tlhola mmaagwe Kitso. O sale o tlhatlhaya pitsa.

Kgodiso: Go siame mma, o tsamaye sentle!

4.8 DIPOTSOTHERISANO

Dipotsotherisano ke kopano e e rulaganeng e mo go yona go nang le yo o bodiawang dipotso go fitlhelela tshedimosetso ka sengwe se rileng. Dipotsotherisano ke mokgwa o o dirisiwang gantsi mo ditheong fa go thapiwa modiri jaanong a tlhophiwa mo gare ga ba le mmalwa.

Sekao sa dipotsotherisano

Dipotsotherisano magareng ga mmegadikgang le moagi wa motseselegae wa Leporung

Setlhogo :	Konsarata ya mmimo wa sedumedi mo motseng wa Leporung
Mmegadikgang :	A o itumeletse konsarata ya mmimo e e tlang mo motseng wa lona?
Moagi :	Ke itumetse tota.
Mmegadikgang :	O itumedisitswe ke eng?
Moagi :	Ke itumedisiwa ke gore konsarata e tlisa nako ya boithabiso gape ke rata mmimo wa sedumedi.
Mmegadikgang :	Goreng o rata mmimo o?
Moagi :	O na le molaetsa o o agang gape moribo le morethetho wa ona o nametsha maikutlo.
Mmegadikgang :	A o ka tshwaela ka diopedi tse di tla bong di le teng.
Moagi :	Ke ba rata tota e bile ke tlhola ke reetsa dipina tsa bona mo Seyalemoweng ke itumelela go tla go ba bona ka namana.
Mmegadikgang :	ke lebogile itumelele konsarata.

4.9. SEKWALWA SA BOTSEREGANYI (REVIEW)

Botsereganyi ke pegelo kgotsa tekanyo ya tshekatsheko e e nayang kakanyo ka ga buka, filimi, le bentlele la dijo jalo jalo.

Sekwalwa sa botsereganyi jwa buka

Maikaelelo ke go neela tshedimosetso ka buka le go tsosa kgatlhego go yona.

- Botsereganyi jwa buka bo tshwanetse go tlotla ka boripana ka poloto, lefelo le baanelwa, fela e se ke ya tlhalosa gotlhe mme e nne bofitlha jo bo rileng.
- Motho yo o dirang botsereganyi o na le tetla ya go tsaya tshwetso le go neela maikutlo a gagwe.
- Go tswa mo, babuisi ba tla tsaya tshwetso ya gore ba tla buisa buka eo kgotsa nnyaa.

GO NEELA MAIKUTLO KA SEKWALWA (Terama/ Padi)

DINTLHA TSA TLHOKOMELO:

- Neela leina la mokwadi
- Neela leina la lokwalo
- Neela baphasalatsi ba lokwalo
- Tlhotlha ya lokwalo

Ditshwaelo di akaretse:

- Setaele sa mokwadi
- Baanelwa ba lokwalo
- Mofuta wa lokwalo
- Maitshetlego

- Lokwalo lo ka buisiwa ke bomang
- Lo neele maemo (a o bona lo atlegile)
- Se tlotle kgang ka botlalo kgotsa ka fa e felelang ka gona, e ame ka bokhutshwane
- Tlhalosa gore a mokwadi o fitlheletse maitlomo.

Sekao sa botsereganyi jwa buka

MASEGO: Mokwadi ke Gomolemo Mokae

E gatisitswe le go phasaladiwa ke Maskew Miller Longman

Tlhotlwa : R65.00

Rre Gomolemo Mokae o atlegile go re itsise ka bosetlhogo, matshosetsi, le ditiro tse di bosula tsa tlhaolele. O re bopetse setshwantsho sa bosetlhogo jo bo neng bo aparetse bao ba neng ba le kgalhanong le mmuso wa tlhaolele.

Lokwalo lwa gagwe Masego lo lo gatisitsweng le go phasaladiwa ke ba Maskew Miller Longman ke lokwalo lo lo nang le kgogedi go mmuisi. Lo bontsha dikakanyo tse di boteng le boithlamedi jo bo tseneletseng. Ditsebe tsa lona di sireleditswe ka sesireletsi se se botsatsa, e bile le tlhotlwa ya lona ke e e maleba. Ke lokwalo lo lo ka buisiwang ke botlhe, bagolo le bana. Ditiragalo tsa lona di dira gore mmuisi a tlotle bagale ba ntwala ya kgololesego go na le go ba utlwela botlhoko.

Kgang ya lokwalo lo, e ikaegile ka lekgarejana, Masego le le kopaneng le dikgwetlho tse dintsi mo botshelong. O nnile le dikamano le batho ba le bantsi ba ba neng ba tlhokofadiwa ke mmuso wa tlhaolele.

Setaele sa gagwe ke se se tletseng tlhotlholetso. O neela dikgang ka tsela e e leng gore o tla batla go buisetsa pele o utlwe gore kgang e felela kae. Ke dumela gore padi e ka dira sentle le go kgalhegelwa ke batho ba bantsi.

Mosekaseki – Dikgang Molefe.

4.10. SEKWALWA SA BOTSELEGANYI (EDITORIAL)

Ke karolwana ya makasine kgotsa lekwalodikgang e e kwalwang ke motseleganyi wa makasine kana lekwalodikgang leo. Motseleganyi mo karolong e o tshwaela ka kakaretso ka makasine le diathikele tse di tlhagelela mo teng

Dintlha tsa tlhokomelo

Ditshwaelo tsa botseleganyi jwa lekwalodikgang di dirwa ka ga kgang kgotsa dikgang tsa letsatsi.

Di kwadiwa ke motseleganyi wa lekwalodikgang kgotsa moeng yo o laleditsweng ke motseleganyi go kwala botseleganyi. (E bidiwa “kholomo e e eteletseng pele”).

Mo makasineng e tshwaela ka diathikele tsa makasine oo le ka bakwadi bangwe ba ba jereng maikarabelo a diathikele.

Ke ntlhakemo ya motseleganyi mme ga se gantsi a tsaya letlhakore, mme fela a supa dipharologanyo dingwe, boeleele, go tlhoka bothale, go tlhabela kaelo ya tsela kgotsa mathata a a re tobileng a go se nang ope yo a dirang sengwe ka ona.

Ka mo letlhakoreng le lengwe bo ka tsaya seemo se se tiileng ka ntlha e e tsamaisanang le botlhoka tolamong bongwe kana tshekatsheko ya boeteledipele mo nageng.

SETLHOGO		
<p>Ga ke itse ka wena, fela mariga a a ntse a le tsididi go feta a a kileng a nna teng, ka ke ile ka ipona ke goga jase ya me e e bokete ke e apara makgetlho a mantisi. Ke a itse gore mariga a bothokwa go letla gore tlhago e kgaotse, a mme a tshwanetse go loma bothoko jaana? Ke dumela gore re tshwanetse go amogela seabe se se bothokwa sa ona mo tshegetsong ya lefatshe, re bo re ikgotse puo e e reng 'fa re ka bo se na mariga, dikgakologo di ka bo di se monate jaana'.</p>	<p>Fela ke ikgomotsa ka kakanyo ya gore go sa kgathalesege gore mariga a utlwala a le tsididi jang, go netefetse gore dikgakologo di tla latela e bile ke moo re setse re paka go thunya ga ntlha. Ruri go go na le bokao jo bo tseneletseng mo go rona gore re keteke kgwedi le Letsatsi Ngwao Boswa, 'Le le Ipelang go nna la Aforika Borwa' mo go Lwetse, fela fa tlhago e boela gape mo botshelong.</p>	<p>Fa re tsaya tsiboso ya rona mo dikgakologong jaaka nako ya ntshwafatso le kgolo; tlhagiso e e keteka talente ya bogologolo le e ntshwa mo Aforika Borwa. Ke tsela efe e e kaone ya go tsholetsa botlhami ntle le go amogela batakhi ba tlhotlha ba fešene ba Mzansi ba ba supileng mefutafuta ya bona e mentlentle kwa Arise Africa Fashion kwa Johannesburg.</p> <p>Dorah</p>

4.11 ATHIKELE YA LEKWALODIKGANG

Athikele ya lekwalodikgang ke karolwana ya lekwalodikgang kgotsa makasine e batho ba kwalang dikgang dingwe kgotsa ba bega sengwe gore se buisiwe ke botlhe.

Dintlha tsa tlhokomelo

- Mmega-dikgang o na kgololesego ya bobega-dikgang
- Ka ntlha ya phatlha e a e reboletsweng ka nako nngwe o patelesega go ngotla kang ya gagwe mme fela a se nyeletse bonnete jwa kang.
- Temana ya ntlha e tshwere bontsi jwa dikgang gonne mo go yona o araba dipotso kae? Mang? Leng? Jang? le Ka ntlha ya eng?
- Kgang e neelwa setlhago se se itlhalosang e bile se gogela.
- Leina la mmegadikgang le tshwanetse go tlhagisiwa kwa tshimologong ya athikele

Dikgang tsa lenyalo

Mmega-dikgang o ka bega ka tse:

- Kereke/ lefelo le lenyalo le ketekelang kwa go lona
- Ditšheše, mmimo, moaparo wa banyalani
- Banyalani ke bomang
- Tirelo ya lenyalo
- Balalediwa
- Dijo, dipuo
- Tirelo ya mantsiboa

Sekao sa athikele ya lekwalodikgang

***RRAMABOLE YO O ITSEGENG LE
NALETSANA YA
MMINO BA SOLOFETSA FA BA TLA
AROGANNWA KE LOSO***

(leina la mmegadikgang)

Ditsela tsotlhe di ne di lebile kwa lefelong la boitapoloso la Maria Moroka go ya go iponela le go itseela ka tsebe fa Sefularo “The Tiger” Maine le Tlotlo “Kimmy” Letswalo ba arabela ka go re “ke tla dira jalo”. Lapatlelo le lenyalo le neng le tshwaretswe mo go lona le ne apesitswe ka ditšhese tsa mebala ya legodimo tse go utlwalang fa di rekilwe go tswa Kapa. “Kimmy o ne a apere mosese o mosweu o o kgabisitsweng ka diphatshimane tse di tswang Mumbai. Morwa Maine o ne a feletse ka sutu e ntsho e e methalo e mesesane e mesweu.

Gareng ga baeng e ne e le Mokhuduthamaga wa tsa Metshameko

Sekao se sengwe sa athikele ya lekwalodikgang

Go bega kotsi

Mmega- dikgang o ka tlhagisa tse:

- Se bakileng kotsi
- Batswa-setlhabelo
- Go diragetseng
- Seabe sa bafalosi
(maphodisa le tirelo ya diambulense)

Rre Noge, borrababole Phillip Ndou, Dingaan Thobela le maloko a setlhopho sa mmino sa “Guys & Babes” se “Kimmy” e leng leloko la sona. Balalediwa ba ne ba ntshitse ga tshwene fa go tliwa kwa moaparong. Dikuane tsa bomme le makgarebe e le tse di sekameng di thibile leitlho le lengwe. Soweto String Quartet e ne segofaditse moletlo ka mmino wa sedumedi le wa lenyalo.

Moruti Mogapi yo o neng a tsamaisa tirelo o ile a dira metlae ka ditiro tsa banyalani. O ne a kopa “Tiger” gore a se ikatisetse mo gae ka mosadi; mme “Kimmy” le ena a ise lentswe kwa tlase fa a bua kwa gae. O tla le tthatlosa gape kwa setudiong. Dibui ka go farologana di ba eleeditse masego mo lenyalong la bona le go ba gakolola go se latlhe kgabo ya lorato lwa bona.

TATLHEGEO E KGOLO MO SETLAMONG SA DAEWOO

(leina la mmegadikgang)

(leina la motsayaditshwantsho)

Mmaditsela wa setlamo se segolo sa dijanaga le dilwana tsa ka fa ntlong rre Mike Karunga o ile a felelwa ke botshelo mo marakanelong a ditsela tsa Kruger le Willard fa serori se se rwalwang dithoto se ne se mo thula ka fa mojang. Mokgweetsi wa serori o ile a palelwa ke go se laola fa a ne tshwanetse a eme mme a thulana le koloi ya setlamo e moswi rre Karunga a neng a tsamaya ka yona. Tiragalo e ya masisapelo e

diragetse ka nako ya maitseboa magareng ga 20h30 le 21h00.

Mokgweetsi wa sejanaga se se neng se setse sa ga rre Karunga morago o tlhalositse fa a ile a garolwa letswalo ke go bona fa e re sejanaga sa ga rre Karunga se tloga serori sona se bo se tla se potlakile. O ne a leletsa maphodisa a go bonalang a ne a se kgakala thata le lefelo la kotsi. Metsotso e le kae fela ba gorogile ambulense e ile ya fitlha. Go ile ga nna thata go ka falosa rre Karunga gonne mojako wa sejanaga o ne o pala go bulega. Go ile ga letwa thuso ya boitseanape jwa go bula mme ya re fa ba bula mogwang wa bo o setse o ile borwa.

Mokaedi-mogolo wa setlamo sa Daewoo yo o ileng a fitlha mo lefelong la kotsi o kaile fa setlamo se latlhegetswe thata. O ne a tselela go tlhalosa fa rre Karunga a ne a tswa go dira dithulaganyo tsa kamogelo ya mongwe wa babeletsitsi ba bona go tswa moseja.

4.12. DIPEGEO / DIATHIKELE TSA DIMAKASINE

(Popego e, e tshwana le ya dipegelo tsa makwalodikgang)

Go ngoka le go tshwarelela kgatlhego ya mmuisi, athikele e tshwanetse go kgatlhisa le go neela tshedimosetso ka dinako tsotlhe.

- **Setlhogo** se tshwanetse go nna sekhutshwane, se gogele matlho le go nna maatla.
- Bontsi jwa diathikele tsa dimakasine di kgaogantswe ka **dikholomo** go netefatsa gore go nne bonolo go buisa.
- Lokwalo lo kgaogantswe ka **ditemana** tseo ka gale di nang le matseno, mmele (kgolo) le bokhutlo.
- **Mokwadi** o a itsisiwe ka metlha.
- **Setlhogo, segalo le setaele** di ikaegile ka seo athikele e leng ka sona, botho jwa mokwadi le baamogedi bao ba kwalelwang.

4.13 KHOLOMO YA LEKWALODIKGANG

Kholomo ya lekwalodikgang ke karolwana, mo lekwalodikgannyeng kana makasine e mokwadi mongwe yo o rileng a e dirisang ka dinako tsotlhe go kwala ditiragalo mo go yona.

Gotlhaba botlhale

- Kwala ka dikgang tse di kgatlhisang
- Dirisa puo e e tlhaloganyegang
- Setlhogo sa gago se tshwanetse go ngoka
- Tlhama moonno wa kholomo ya gago mme le ona o nne le kgogedi
- Laletsa babuisi go romela ditshwaelo
- Tlhagisa aterese ya gago ya inthanete mo babuisi ba ka romelang ditshwaelo gona le go buisa go le gontsi ka kholomo ya gago.
- O ka nna wa tlhagisa senepe sa gago jaaka mokwadi.

Sekao sa kholomo ya lekwalodikgang:

Sunday Times 11 October 2009

Tsebe ya ya Fred Khumalo

KA MOKGWA MONGWE GO TLHOAFETSE KA MOKGWA MONGWE KE MOTLAE

Romelela ditshwaelo mo khumalo@sundaytimes.co.za
Buisa karolo ya ga Fred mo: <http://blogs.thetimes.co.za/khumalo/>

SETSO SA SEAFORIKA?

E seng mo leineng la me

Ke nako ya gore re lebelele sešwa meetlo le ditlwaelo tsa rona.

Nyerere Rutahiro o ne a ja selalelo kwa ntle mo ntlong ya gagwe fa setlhopha sa banna ba Tanzania se mo wela godimo se mo rema ka dilepe.

BBC e bega gore banna ba ba ne ba goa ba re “re batla maoto a gago”. Ba mo remile go fitlhela a swa, ba bo ba nyamela ka dirwe dingwe tsa gagwe tse ba di tshotseng mo go ena.

Se se diragetse ngogola ka Phukwi; fela dikgang tsa go bolawa ga maswafe

ba bolaelwa dirwe tsa bona di ntse di begwa mo dikarolong tse dintsi tsa Botlhaba jwa Aforika. Ka ntlha ya se, bontsi bo siela kwa go bolokesegileng teng kwa metsesetoropong.

Bana ba babedi ba mawelana le bona ba mo letshogong la go tsongwa le go bolawa ba bolaelwa dirwe tsa bona.

Bogologolo, mo dikarolong tse dintsi tsa Aforika, go tloga mo Nigeria kwa Bophirima jwa Aforika go fitlha kwa Zimbabwe, go ne go tsewa jaaka bomadimabe go belega mawelana. Ka ntlha ya se mawelana a ne a bolawa mme ditopo tsa bona di latlhelwa mo botennyeng jwa sekgwa.

4.14 LOKWALO LWA BOIKITSISO LWA GO BATLA TIRO (CV)

Lokwaloikitsiso ke lokwalo lo lo buang ka botshelo jwa mokwadi. Lo kwalelwa ditheo le mafapha a puso fa mong a batla tiro. Ke tshedimose tse e e kitlaneng e e maleba thata le mofuta wa tiro e e kopiwang.

Dintlha tsa tlhokomelo:

- Neelana ka tshedimose tse e ntsi ka moo o ka kgonang ka teng, fela e nne e e maleba.
- Boikitsiso jo bo tshwanetse go kitlana, bo tshamalele le go nepagala.
- Dirisa ditlhogo tse di leng botlhofo go di buisa le go ditlhaloganya, le diphatlha tse di lekaneng go arologanya dikarolo tse di sa kopaneng.
- Supa bokgoni jwa boeteledipele fa go kgonagala, supa le dikgono tsa go dira ka setlhopho le ka go dira o le esi.
- Leka go dira gore Boikitsiso jwa gago bo farologane le jwa batho ba bangwe botlhe jo bo amogetsweng ke bathapi.
- Boikitsiso jwa gago bo bopiwe go tshwanela ditlhokego tsa tiro.

Sekao sa lokwalo lwa boikitsiso lwa go batla tiro (cv)

BOIKITSISO JWA GA TUMELO OLEBOGENG

DINTLHA TSA MONG

Leina	Mogomotsi Tshetlho
Aterese	1048 Mongwato Street Galeshewe 8335
Letlha La Tsalo:	2 Ferikgong 1976
Nomoro Ya Boitshupo	760102 5070 087
Maemo A Nyalo	Nyetswe
Bosetšhaba	Moaforeki Borwa
Mogala:	053 8396689
Mogala:wa letheke:	082 4915 651
E-meile:	e-meile: tshetlhom@global.co.za

DINTLHA TSA DITHUTO

Sekolo se segolo	2003 – 2007 Sekolo se Segolo sa Galaletsang Marematlou
Dithutego tse di fitlheletsweng	Setswana Puo ya Gae English 1st Additional Language Afrikaans 1st Adissionale Taal Mathematics Physical Science Life Sciences
Dirutwa	1st Netball Team
Sport:	Student Christian Movement: Chairman
Cultural:	2006 – 2007
Thuto e kgolwane	Moremogolo FET College
Dithutego tse di fitlheletsweng	Diploma in Seretary and Office Management
Bokgoni jo bongwe	Kitso ya Microsoft Office 2003

BAATLENEGISI

Ken Seojane (Rre)
Seojane and Associates
156 Jones Street, Kimberley, 8300
Mogala: 053 861 0092

Renette Bojang
Moremogolo FET College, 19 Modimogale Street, Galeshewe 8300
Mogala: 053 861 3942

4.15 TSA BOTSHELO JWA MOSWI

Tsa botshelo jwa moswi ke tshedimosetso e e botlalo fela e le khutshwane ka ga botshelo jwa yo o tlhokafetseng.

Dintlha tsa tlhokomelo;

- Neelana ka tshedimosetso e ntsi ka mo o ka kgonang ka teng fela e nne maleba.
- Tlhagisa tshedimosetso e e tletseng ka dintlha tse di latelang:
leina la moswi, letlha la matsalo, boemo jwa tsalo, batsadi, boagi, dithutego, tiro, seabe mo setšhabeng (fa go tlhokega) kemo ya nyalo (fa a nyetswe), sebakwa sa loso,

Sekao sa tsa botshelo jwa moswi

Botshelo Jwa Yo o Robetseng

Moswi Kaatlega Maria Masea e ne e le morwadie Matlhokwa Masea-a-theta-a-Koko-a-Matlhare mo Bokaa mo kgotleng ya Banogeng le Dielo Mmala-a-Baseto-a-Tsholo mo kgotleng ya Ditshoswane mo Tilaleje. O belegwe ka 23 Ferikgong 1918 e le gofajane wa bana ba le lesome.

O simolotse dithuto tsa gagwe tse dipotlana kwa Bokaa a ya go di tsweletsa kwa Lobatse. A dira tse di kgolwane kwa 14 Streams Secondary, Warrington. A tsenela dithuto tsa borutabana kwa Francistown Teacher Training College.

O simolotse tiro ya borutabana ka ngwaga wa 1950. O ne a ruta kwa sekolong se se potlana sa Pilikwe, Sebeso le Serorome mo Palapye. O tlogetse tiro ka ngwaga wa 1998.

Moswi Kaatlega o tsene mo nyalong e e boitshepo le moswi Krag Mebutlwa-a-Dijo-a-Botlhokwa ka ngwaga wa 1944. Basegofadiwa ka bana ba le lesome le bobedi basimane ba le barataro le basetsana ba le barataro.

O tlogela rre le bana ba le lesome le ditlogolo di le masome a mararo, ditlogolwana di le masome a mabedi le bone le dikokomana di le somethataro.

ROBALA KA KAGISO NONYANE YA GAE

Sekao se sengwe sa tsa botshelo jwa moswi

Tsa botshelo jwa moswi

Tsholofelo Samuel Ntswane, e ne e le leitsibolo la ga mme Violet Moitoi le rre John Pontsho Ntswane. O belegwe ka di 7 phukwi 1977 mo toropong ya Polokwane.

O simolotse sekolo kwa motseng wa Thulwe mme a konosetsa mophato wa meteriki mo Sekolong Se Segolo Sa Alfred Maubane, Go tlogeng foo o tsweditse dithuto mo yunibesithing ya Bokone Bophirima.

O rutila mo ditheong tse di latelang :

- 2001- Madibogong Secondary
- 2004- Rorisang High School
- 2009- Ntswane High School

Tsholofelo Samuel Ntswane o tsene mo nyalong e boitshepo le Jane Kegentseng Kupane ka 2005 mme ba tshogofaditswe ka Barwa ba le babedi . Bona ke Ontlotlile le Oratile.

Moswi e ne e le tokololo e e tletseng ya kereke ya Luthere. O ne gape e le molatedi ya tlhwatlhwa wa setlhophha sa kgwele ya Dinao ya Kaizer Chiefs, Lerato la gagwe la setlhophha le ne le dirile gore a tlhophiwe go nna monnasetulo wa batshegetsi goba balatedi mo tikolong ya gaabo.

Robala ka kagiso Nare

Sekao se sengwe sa tsa botshelo jwa moswi

TSA BOTSHELO JWA MOSWI

Moswi Monnafela Dije o belegwe ka kgwedi ya Motsheganong e tlhola malatsi a le marataro ka ngwaga wa 1946 mo motseng wa Matile. Ke ngwana wa bobedi wa baswi rre le mme Pule Dimakatso Dije. O kolobeditswe a bo a tlhomamisiwa mo kerekeng ya Luthere gona kwa Matile. O simolotse dithuto tsa gagwe mo sekolong se se potlana sa Matile mme a tswelletsa dithuto tsa gagwe mo Gauteng kwa motseng wa Olanti. O weditse dithuto tsa gagwe kwa sekolong se segolo sa Olanti morago a ya go katisetswa dithuto tsa borutabana kwa Kholetšheng ya borutabana ya Hebron gaufi le Tshwane.

O simolotse tiro ya borutabana ka ngwaga wa 1972 mo sekolong sa Tlotlego kwa Moletsane, morago ga go falola dithuto tsa yunibesithi, a iponna tlhatlhoso go nna tlhogo ya lefapha ya dipuo tsa bantsho. Moswi o ne a itsiwe thata ka bokgoni jwa gagwe mo dirutweng tsa Histori le Setswana. O ne a itsiwe gape ka matsetseleko a gagwe a go katisa ditlhopho tsa kgwele ya dinao.

O tsene mo lenyalong le le boitshepo le Mponeng, Prudence Madiba mme ba tshegofadiwa ka barwa ba le babedi le morwadi a le mongwe. Moswi o rotse tiro ka ngwaga wa 2006 e le mogokgo kwa sekolong se segolo sa Ithuteng. O tlogela lefatshe le le ka kwano mo kgwedding eno e tlhola malatsi a le some le bobedi morago ga bolwetse jo bokhutshwane. O tlogela mosadi le bana ba babedi e bong Molefe le Keneilwe, ditlogolo tse pedi le bomorwarraagwe ba le bararo.

A mowa gagwe o robale ka kagiso.

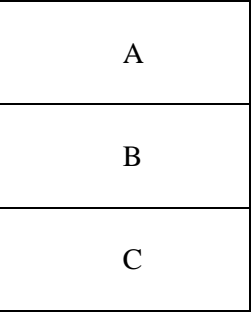
4.15. BOROUTŠHARA

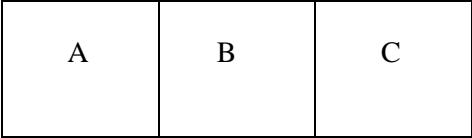
Ke bukana kgotsa phamfolete e nnye e e nang le tshedimosetso le ditshwantsho tsa kumo kgotsa tirelo kgotsa kgwebo.

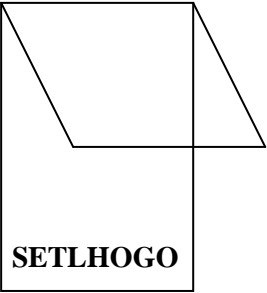
Dintha tsa tlhokomelo:

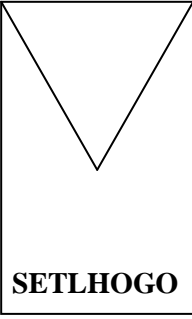
- Gantsi pampiri ya A4 e e menagantsweng e gatisiwa dintlha tsotlhe go nna bukana e nnye.
- E bopetswe go ntsha tshedimosetso e ntsi ka mo go ka kgonegang
- Ka gale e tsentse ditshwantsho tse di jaaka dinepe le mebepe.
- E tlhotlwa godimo ka e dirwa ka pampiri e e phatshimang le ditshwantsho tse di mebalabala.

Dipopego tse di farologaneng tse di ka dirisiwang. (Go na le tse dintsi tse di ka dirisiwang):

1.

2.

3.

4.

Go rulaganyeta boroutšhara: Ela tlhoko dintlha tse di latelang:

LETLHAREKAPESO le ngoke baeng.	Tlhalosa gore GORENG baeng ba tlhoka go tla mo LEFELONG LE!
LEFELO le le bidiwang? A go na le letshwaomono? Le dirise.	LEFELO le le ka kae? Kwala aterese ya bonno ka botlalo.
Go na le eng se se ka bogelwang? Ke eng se se dirang gore lefelo le le itumedise?	Tlhagisa mmepe o o nang le dikaelo tse di bonolo.
Ke bomang ba ba le tshegetsang? Ke bomang ba ba nang le seabe mo go yona?	Neela mekgwa yotlhe ya tlhaeletsano le leina la yo go ka buisanwang le ena.
Lefelo le le bapile le mafelo afe a a kgathisang?	Neela ditlhotlha kgotsa o sedimose ka tsona.
Tlhagisa leina la motho yo go ikgolagannwang le ena, megala le aterese	

Sekao sa boroutšhara:

<p><i>Kwa pele</i></p> <p>SABAAN RESORT HOLIDAY FARM</p> <p>Kwa Hazyview, Lowveld & Kruger National Park, Mpumal anga, South Africa (19km go tswa go Hazyview)</p> <div data-bbox="285 1093 454 1236" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>SETSHWA NTSHO SA HOTELE</p> </div> <p>Lefelo le le abelana ka ditirelo tsa maemo a a kwa godimo a malatsi a boikhutso.</p> <p>Tsotlhe ke ka ga maitemogelo!</p>	<p>Lefelo le le na le matlwana a borobalo ale 23 a a nang le sengwe le sengwe, a ka tsaya batho ba le 2 go ya go 8 ka bogolo jo bo farologaneg, matlwana otlhe a na le lefelo la go besetsa nama.</p> <div data-bbox="507 902 727 1037" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>SETSHWANTSH O SA PONTSHO YA MAFELO A HOTELE</p> </div> <p>Mafelo a go jela gaufi. Lefelo la go nwa kofi, le marekelo a gaufi</p>	<p>Go na le lefelo la go thuma go timola mogote kgotsa go itshidila. Go na le lefelo la digagabi. Serapa Bosetšhaba sa Kruger se gaufi (o kgweetsa metsotso e le 30 - 40), dithulaganyo tsa boemelafofane di ka dirwa. Gona le lefelo la go bogela thelebišene, go tshamekela tenese, senuka, phaposi ya metshameko le lefelo la bana la go tshameka.</p>	<p><i>Kwa morago</i></p> <div data-bbox="1094 501 1362 665" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>SETSHWANTSHO SA PONTSHO YA MAFELO A HOTELE</p> </div> <p>Go bona tshedimosetso e e tletseng ikgolaganye le Sedie mo megaleng e: 013 737 8114 Fekese: 013 737 8118</p> <p>Ditlhotlwa tse di kgonagalang.</p>
---	--	---	---

ELA TLHOKO: Ga go solofelwe gore baithuti ba tlhagise ditshwantsho mo tthatlhobong.

5. DITLHANGWA TSA TIRISANO TSE DIKHUTSHWANE

5.1. PAPTATSO/PHASALATSO

Papatso ke mokgwa o bagwebi ba o dirisang go itsese ka dikumo tsa bona gore bareki ba tle ba tsiboge ka tshwanelo. Papatso ya maemo a a kwa godimo, e e atlegang e tshwanetse go dira dilo tse di latelang:

Phasalatso ke kitsiso e e rileng e e lemosang babuisi ka ga sengwe se se ka nnang botlhokwa mo matshelong a bona. Mophasalatsi a ka dirisa dikuranta, dimakaseni, seyalemoya, thelebišene go lemosa babuisi ka ga tsona. Go dilo di le dintsi tse di ka phasaladiwang jaaka, phatlhatiro, kgwebo le tse dingwe. Mophasalatsi o tshwanetse go ngoka le go tsibosa babuisi ka go dirisa mokwalo o o bonalang e bile o buisega sentle. A bontshe dinomoro tsa mogala le lefelo le mophasalatsi a ka fitlhelwang kwa go lona.

- Go ngoka kgatlhego ya mmuisi
- E boloke kgatlhego eo
- E bake keletso ya go rua kumo kgotsa tirelo eo
- E dire gore mmuisi tota a ye go reka kgotsa a dirise kumo kgotsa tirelo eo.

Dintlha tsa tlhokomelo:

- Bareki kgotsa badirisi ba ba tobilweng
- Nako e papatso e tlhagisiwang ka yona
- Lefelo le papatso e yang go tlhaga mo go lona (fa kae mo kuranteng, mo makasineng kgotsa mo mofuteng ofe wa tlhaeletsano)
- Sebopego le fonto (mokwalo)
- Maitlomo
- Tekanyo mo gare ga ntlha le kakanyo
- Nonofo ya tlhopho ya mmala kgotsa go tlhokagala ga mmala
- Puo (poapoeletso, botshwantsi, e e susumetsang)
- Tshedimose tso ya megala le leina la yo go ikgolaganngwang le ena fa go tlhokega.
- Ela Tlhoko: o ka tlhagisa leina la lebentlele le tlhohlwa mo papatsong ya dijo kana didiriswa fa e le gore papatso e dirwa le lebentlele le le rileng.

Sekao sa papatso:

Sekao sa phasalaso ya tiro

LEFAPHA LA THUTO YA MOTHEO

Phatlhatiro ya borutabana

Sekolo sa Mogapi se batla morutabana wa mosadi yo e leng moagi wa Aforika Borwa go tlatsa phatlhatiro e e bulegileng. Morutabana e nne motho yo o leng mo dinwageng tse di leng magareng ga someamabeditlhano le someamanetlhano. A nne le maitemogelo a go ruta dithuto tse di latelang:

- **Setswana: Kereite 8 – 12.**
- **Botaki le Setso: Kereite 8 – 10.**

Ditlhokego:

- Mokopatiro a nne le makwalo aMateriki le a Borutabana. Go mosola go ka nna le dikerii kgotsa khoso ya boraro ya Setswana.
- Maitemogelo mo go direng ka dikhomphutara go ka tswela mokopatiro mosola.

Ditiro : Go ruta baithuti ba dikereiti tsa 8 – 12 dirutwa tsa Setswana Puo ya Gae le Botaki l Setso. Go kwadisa baithuti ditekanyetso le go ba abela maduo. Go aga maitsholo a baithuti ka kakaretso go aga setšhaba se se tiileng.

Tlhokomela: Fa o sa bidiwa dikgwedi di le tharo morago ga tswalelo o tseye gore kopo ya gago ga e a atlega. Lefapha le tlhaeletsana fela le ba ba tlhophilweng.

DITUELO: Dituelo tse di tsenyeletsa melemo yotlhe ke R 110 234.00 ka ngwaga.

Ba ba nang le kgaatlhego, ba lebise dikopo tsa bona mo atereseng e e latelang:

Mogokgo
Mogapi Secondary School
P.O. Box 348
Slovoville
1620

Yo o tla iponnang tiro e, o tla simolola ka letsatsi la bone la kgwedi ya Ferikgong mo ngwageng wa 2010.

Letlha la bofelo la kamogelo ya dikopo ke 30 Lwetse 2009.

Sekao sa phasalatso ya setlhopha sa mmimo: Phasalatso e ka dirisiwa jaaka phasalatso (advert) kgotsa pampitshana ya tshedimosetso (flyer)

TLAYA O INOSE KA NKGO!!!

ITAPOLOSE KA GO IKETLA KA MMIMO O O MOLODI
DI O JAYS!!!

DI GOROGILE MO AFORIKA BORWA

MOTSEKAPA: 23 DIPHALANE 2009

THEKWINI: 24 DIPHALANE 2009

BLOEMFONTEIN: 29 DIPHALANE 2009

Iponele dithekete tsa go tsena kwa khomphuthekete

LETSETSA NOMORO E E LATELANG FA O BATLA GO ITSE GO FETA FA:
083 071 090

5.2 PAMPITSHANA YA TSHEDIMOSETSO (FLYER)

Ke pampitshana e nnye e gantsi e tsenngwang mo mabokosong a poso kgotsa di abiwa mo marakanelong a ditsela. Gantsi di phasalatsa ditirelo, tiragalo kgotsa kgwebo bogolosegolo e ntšhwa. E abiwa fela kwa ntle ga tuelo.

Sebopego sa yona se batla se tshwana le sa phousetara . Ka dinako dingwe e na le ditshwantsho fela tsa tlhotlwa tlase. Maikhelelo ke go phatlhalatsa tshedimose tso ka tlhotlwa e e kwa tlase mo mophasalatsing. Pampitshana e nne le tshedimose tso, e tlhotlheletse le go ruta.

Dintlha tsa tlhokomelo:

- Tshedimose tso e rulaganngwe ka fa tlase ga ditlhogo kgotsa seka setlhogo
- Go netefatsa bokao jo bo utlwalang sentle, ditemana di nne dikhutshwane. Go kwalwe dipolelo tse di bonolo le go ne di nne dikhutshwane.
- Ditshwantsho di dirisiwe mmogo le mokwalo (ditlhaka)
- Moono: Puo ya pampitshana ya tshedimose tso e nne dintlha ka segalo se se siameng fela (magareng). Fa maikaelelo a phamfolete e le go tlhotlheletsa mmuisi, segalo se se tlhagisang maikutlo se tla dirisiwa.
- Tshedimose tso ya megala le leina la yo o ka ikgolaganngwang le ena.

Sekao sa pampitshana ya tshedimose tso:

MMASEPALA WA TSWAING

‘Letshwaomoono’

KITSISO

Baagi ba Karolo ya B ba itsisiwe ka diphetogo mo thulaganyong ya go tsaya matlakala mo tikologong ya bona go tloga ka 12 Lwetse 2009 go tsamaisana le thulaganyo e e fa tlase.

Mmasepala ga a ne a tlhola a tsaya matlakala gangwe mo bekeng mo karolong ya B. thulaganyo e ntšhwa ya go tsaya matlhakala le eme jaana:

KAROLO YA B
Mosupulogo le Labone

Go bona tshedimose tso e ntsi ikgolaganye le Rre Sego Morara mo 018 389 5500 ka nako ya tiro

PALO YA KITSISO: 35/2009

5.3. PHOusetARA

E dirisediwa go phasalatsa tiragalo nngwe kgotsa go rekisa sengwe. E bewa gantsi mo marekelong kgotsa mo mebileng go lemosa baagi ka ga se se phasaladiwang.

Dintlha tsa tlhokomelo

- A setlhogo se tlhagisiwe ka botlalo
- Mokwalo o ngoke babuisi
- Ditshwantsho di dirisiwe mme di bonale sentle
- Dintlha tse di tlhokegang tsa tshedimosetso di tlhagisiwela
- Letlha, nako le lefelo la tiragalo di tlhagisiwe ka botlalo.
- Tshedimosetso ya megala le leina la yo o ka ikgolaganngwang le ena.

Sekao sa phousetara:

KONSARATA YA MMINO WA JESE YA MAEMO A A KWA GODIMO

Ditheo tse di latelang: Post Office, Sunday World, MTN, KAYA FM, City of Tshwane le Lefapha la Thuto di rulagantse konsarata ya Jese ya Boditšhabatšhaba kgatlhanong le HIV? AIDS. Dithulaganyo di eme ka tsela e:

Lefelo: HOLO YA MORAFE YA BAROLONG
Letlha : LAMATLHATSO 14 NGWAATSELE 2009
Nako : 12H00 - 19H00

Mo gare ga diopedi tse dingwe tsa mmينو wa jese go tla bo go na le
Hugh Masekela le Don Laka.

**TLAYANG KA MAKATLANAMANE, SE ROMELETSE
SE MONATE SE INGWAELWA**

MMINO, MMINO, MMINO!!!

Go bona tshedimosetso ka botlalo leletsa Maano mo:
018 395 0021 kgotsa 075 339 4788

ELA TLHOKO: Ga go solofelwe gore baithuti ba tlhagise ditshwantsho mo tlhatlhobong.

5.4. KARATATALETSO

Ditaelso tsa semmuso di dirisetswa go laletsa baeng go ya moletlong wa semmuso. Dikarata di kwalwa ka **mmegi**, ka jalo ga go dirisiwe *Ke, re, o*.

Dintlha tsa tlhokomelo:

Tshedimosetso e e latelang e tshwanetse go tlhagelela mo taletsong:

- **Leina** la moamogela Baeng (k.g.r. you o laletsang Baeng) kgotsa **maemo a tiro** a bona, sekao, Bakaedi.
- **Leina** la **bodirelo/setheo/motho** yo o romelang taletso.
- **Leina** (ditlhaka tsa ntlha tsa maina) le **sefane** tsa molalediwa.
- Bolela gore se moeng **a lalediwang kwa go sona** ke eng, sekao, keteko ya letsatsi la matsalo/keteko ya phitlhelelo ya setheo.
- Fa go tlhokega, bolela **lebaka** lwa moletlo.
- Neela **lefelo, letsatsi, letlha le nako** ya moletlo.
- **Ka kopo araba (R.S.V.P.)** – neela letlha le balalediwa ba tshwanetseng go araba ka lone.
- Neelana ka **aterese ya moromedi le nomoro ya mogala**.
- Bolela **mokgwa wa moaparo** o o tlhokegang, sekao, makgethe a a lokologileng

Sekao sa karatataletso:

Molaodi le Badiri

Ba

AUDI MMILA WA SOL PLAATJE

E laletsa

Rre le Mme J. R. Moleko mo thibololong ya sejanaga sa bona se se ntšhwa sa Audi A4 kwa setheong sa bona sa kwa mmileng wa Sol Plaatje ka Laboraro, 22 Moranang 2009 ka 18:00.

Audi Southey Street

KIMBERLEY

8300

Tlhomamiso ya go tla:

15 Moranang 2009

Mogala: (053) 8371416

Fekese: (053) 8371420

Moaparo: Makgethe a a lokologileng

5.5. TIRISO YA BUKATSATSI

Bukatsatsi ke mo mokwadi a kwalang ka maikutlo, dikakanyole maitemogelo a gagwe.

Dintlha tsa tlhokomelo:

Fa e kwalwa go ka lebelelwa tse di latelang:

- Mokwadi o ka neela lokwalo lwa gagwe leina le a le ratang
- O kwala letsatsi le letlha le a kwalang dikgang ka lona
- O dirisa mafoko a motho wa ntlha
- Dikgang tsa gagwe di tla nna mo paka-jaanong ntle le tse di setseng di diragetse.
- O ka dirisa dipolelonolo le ditemana tse di khutshwane
- Puo e e dirisiwang ke e tletseng maikutlo
- Puo e ka nna e e seng ya semmuso mme se se tla laolwa ke gore ke bukatsatsi

Sekao sa tiriso ya bukatsatsi

21 Mopitlwe 2009	Lamatlhatso
Re goroga mo toropong ya Thekwini. Nako ke ura ya borataro maitseboa. Re amogelwa mo hoteleng ya Southern Sun mme morago ga go baya merwalo ya rona, re ya go ja dijo tsa maitseboa.	
22 Mopitlwe 2009	Latshipi
Re feditse go ja difitholo, re tsena mo beseng e e tla re tsamaisang mo mafelong a a farologaneng gona mo toropong ya Thekwini.	
23 Mopitlwe 2009	Mosupologo
Gompieno re ya go tlhola ka fa lewatleng. Go rulagantswe metshameko e e farologaneng e e tla tshamekelwang mo mošaweng wa lewatle.	
24 Mopitlwe 2009	Labobedi
25 Mopitlwe 2009	Laboraro

Sekao se sengwe sa tiriso ya bukatsatsi:

SEETEBOSIGO 2005

Labobedi

29 Seetebosigo

Lengwe la malatsi a a bothokwa go morwadia Mothibedi. Letsatsi la bothokwa mo loetong lwa me lwa boithuti. Le tlabile jaaka malatsi otlhe a mariga ka phefo e e tsididi fela parologano ke gore ke ne ke ya go dira se ke sa se tlwaelang. Go ya go tsenela dithuto tsa tlaleletso tsa paka ya mariga kwa Yunibesithing ya Foreisetata.

Go nnile monate jang go ya sekolong o sa apara moaparo wa sekolo e bile o tsaya loeto ka bese go ya Mangaung. Fa o le mo ditlong tsele tseo ka reng o tloga o bogela motshameko wa kgwele ya dinao. Go nna mo setilong se se ka neng se kile sa dulwa ke rramolao mongwe, modirediloago kgotsa mongwe wa dingaka tsa thuto.

Gompieno e ne e letsatsi le legolo ke reeditse kitso e ke sa kgoneng go e gelela yotlhe e pumpunyega go tswa melomong ya batlhalefi. Lokwalo lwa Merchant of Venice ke lo utlwile go bonala. Dithuto tsa Life Sciences tsona ga ke bue.

Laboraro

30 Seetebosigo

Ke letse ke tlhobaela, ke bona o ka re ke tla tsoga nako e setse e ile. Toro e ke e lorileng le yona ya go fitlhela thuto ya dipalo e fela ya fetsa boroko jwa me gotlhelele. Mme le bonnake ba lemogile phetogo mo go nna. Ba re ke setse ke itshwere jaaka moithuti wa ditheo tse dikgolo tsa thuto. Ba opile kgomo lonaka.

Motho ga o ka ke wa re barutabana ga ba tlhalose sentle fela maemo le mowa o o fokang mo tikologong ya Yunibesithi o dira gore o lore, o ipone o tshwana le bangwe ba batlhalefi ba lefelo leo. Thuto ya dipalo le ya sekgoa di tsamaile jaaka motho o ne o solofetse le go feta. Goroga Labone motho o ye go gorula dintlha tsa bofelo.

5.6. POSEKARATA

Posekarata ke karata e re romelang molaetsa ka yona ka poso mme go sa dirisiwe enfelopo.

Dintlha tsa tlhokomelo:

- Dikgang ke tsa botsalano e bile di dikhutswane
- Ke tlhaeletsano e batho ba e dirisang fa ba le mo malatsing a boikhutso kgotsa ba etetse dinaga di sele.
- Phatlha ya go kwalela e nnye ka jalo go batlega dintlha tsa bothokwa le tse di maleba
- Letlha le lefelo di tlhagisiwe
- Puo e e dirisiwang e ikaegile ka botsalano jwa mokwadi le moamogedi

Sekao sa posekarata:

<p>Gaborone – 22 Ngwanatsele 2008</p> <p>Modiegi</p> <p>Botswana ke naga e ntle e le ruri ka nako e ya ngwaga. Go rena kagiso le botsalano fela. Ke setse ke etetse mafelo a le mmalwa jaaka palamente le tirelo-kgaso ya bona. Malatsi mangwe go nna mogote thata, ke bona fa go le botoka go eta mariga. Ka Mosupologo ke tla bo ke tloga go leba Orapa gaufi le molelwane wa Zimbabwe</p> <p>O tla utlwa go tswa go nna fa ke setse ke le koo.</p> <p>Dineo.</p>	 <p>Modiegi Masimong 242 Tselakgolo ya Manyane Thaba-Nchu 9780 Aforika Borwa</p>
---	---

5. 7. GO BONTSHA/ GO KAELA TSELA

Go kaela tsela ke tshedimosetso e e abiwang fa mongwe e ka nna moeng kgotsa moagi yo mošwa mo lefelong rileng a batla tsela ya go ya kwa go rileng.

Dintlha tsa tlhokomelo:

Tsela e ka supiwa ka go bontsha ka:

- Matshwao a tsela. (dipone tsa pharakano le matshwao a tsela ka go farologana)
- Dikago (dikereke, dipolokelo, dikolo, diposo, marekisetso, ditikatikwe dikantoro, maemelo a dipalangwa le meratho/marogo)
- Maina a mebila
- Go lekanyetsa sekgala (go fopholetsa dikilometara)

Mo go bontsheng tsela motho yo o bontshang tsela o ka dirisa mafoko a a latelang:

- O feta
- O kgabaganya
- O tsamaela ka fa
- Gaufi le
- Go lebagana le
- Ka fa morago ga
- Go lebagana le
- Kwa pele ga
- O tthamalalela
- Pele o fitlha
- Ka fa mojeng
- Ka fa molemeng
- Mo marakanelong a ditsela
- Fa o fologela
- Fa o tlhatloga

Sekao sa go kaela tsela:

Tsela ya go ga kwa kerekeng ya Lutere mo motseng wa Phiritona

Fa o tsena ka motse wa Phiritona o tla latela tsela e e yang ka fa **mojeng** mme gona foo, o tla bona **sekolo se segolo sa Phiritona**. O tla tsamaya **sekgala sa dikilometara** di ka nna lesome pele o fitlha mo **diponeng tsa pharakano** tse di gaufi le **tikatikwe ya marekisetso**. O tla tswelala pele mme pele o fitlha kwa **diponeng tsa bobedi** o tla latela tsela e e yang kwa **molemeng**. Gaufi fao o tla bona **dikago tsa poso**. O tla tsamaya **sekgala sa kilometara** tse pedi pele o fitlha fa **morathong wa noka ya Modder** mme fa o lebelela ka fa **mojeng** o tla bona **dikago tsa kereke ya Lutere**.

5.8. DITAELO

Ditaelo ke tshedimosetso ya bothokwa e e tlhagisiwang pele go diragadiwa kana go diriwa tiro nngwe e e rileng. Ditaelo di tlhagisa tshedimo setso mabapi le se se diriwang gore se diriwe leng, kae, jang.

Dintlha tsa tlhokomelo:

- Neela dintlha tsa tshedimosetso tse di tlhokegang.
- Tlhagisa ka botlalo se se tshwanetseng go dirwa
- Tlhagisa mokgwa o tiro e e laelwang e tshwanetseng go dirwa ka ona.
- Dipolelo tsa gago e nne tse dikhutshwane tse di tshwarelelwang le go gakologelwa bonolo.
- Puo e nne e e bonolo e e tlhaloganyesegang.
- Ditaelo di tlhagisiwe ka dintlha e seng temana.
- Ditaelo di se ke tsa nna dintsi thata tsa tloga tsa feta le tiro e e diriwang.

Sekao sa ditaelo

Ditaelo tsa lokwalopotso:

1. Lekwalopotso le, le na le dikarolo di le tharo, araba dikarolo tsotlhe ka boraro.
2. Karolo nngwe e nngwe le e nngwe e na le ditaelo kwa tshimologong.
3. Buisa ditaelo tsa karolo nngwe le nngwe ka kelotlhoko pele o araba dipotso.
4. Tlola mola kwa bofelong jwa karabo ya potso e nngwe le e nngwe o bo o thalela.
5. Simolola karolo e nngwe le e nngwe mo tsebeng e ntšhwa.
6. Mokwalo e nne o o buisegang sentle ka Setswana se se phepa.
7. Buisa dikarabo tsa gago mme o ete o siamisa diphoso tsa mopeleto le tsa puo.

Sekao se sengwe sa ditaello:

GO JALA DIGWETE

Nako e e siameng ya go jala digwete ke go tloga ka kgwedi ya Seetebosigo go ya go ya Motsheganong. Digwete di ka nna monate thata fa di apeilwe jaaka setšhuu, mo disalateng, mo spong kgotsa di ijelwa fela e le tsone.

Go jala digwete o tlhoka tse di latelang:

- Peo ya digwete
 - Rula (go meta mo tshingwaneng)
 - Lefelo le le baakantsweng mo tshingwaneng le le ka nnang metara ka metara boleele lebohara.
1. Tsenya peo ya digwete mo metsing, o e tlogele bosigo jotlhe.
 2. Netefatsa gore lefelo le le baakanyeditsweng go jala, le boteng jwa disentimetara di le somamararo (30)
 3. Fa mmu o siame, tsholola metsi mme o letle peo go oma sentle. (e tlogele metsotso e ka nna sometharo) fela e se nne mo letsatsing.
 4. Bula ditselana di le tharo mo mmung tse di ka nnang boteng jwa sentimetara e le nngwe mme (ditselana) di kgaogane ka disentimetara di le 20.
 5. Dimela di tla bonala morago ga dibeke di le pedi go ya go di le tharo.
 6. Nosetsa digwete gangwe le gape. Morago ga dikgwedi di le tharo go ya go di le nne, di tla bo di siametse go ka jewa.

5.9. GO KWALA LEKWALO LA MARANYANE (I-MEILE)

Imeile ke mokgwa wa tlhaeletsano o o diriwang ka motlakase le khomputara. E romelwa gongwe le gongwe ka nako nngwe le nngwe. E na le aterese ya yona e e tlhaolegileng e farologane le aterese ya lekwalo.

Dintlha tsa tlhokomelo:

- Di-imeile di ikatisediwa mo khomputatrenge go netefatsa gore o itse dikarolwana tse o tshwanetseng go di dirisa go romelale go amogela imeile.
- Imeile e arogantswe ka dikarolwana di le pedi:

Karolwana ya ntlha:

- GO: o kwala aterese ya imeile ya motho yo o mo kwalelang.
- CC: mo karolong e o tsenya di aterese tsa batho ba bangwe ba o ba romelelang molaetsa o o o kwadileng. Karolwana e e dirisediwa gore motho yo o mo romeletseng molaetsa a itse le go lemoga batho ba le bona ba amogetseng molaetsa.
- SETLHOGO: mo karolong e o kwala setlhogo ka se molaetsa o leng ka ga sona.

Karolwana ya bobedi:

- Ke mo o kwalang molaetsa ka botlalo, le mo o baying ditokomane tse o di patagantseng le molaetsa wag ago sekao dipegelo, diforomo, ditaletso jalo le

jalo. O tla bona ka letshwao la phini e e tshwaraganyang dipampiri kgotsa tšhelete.

Sekao sa lekwalo la maranyane (imeile):

GO:	mogopojp@afrika.co.za
CC:	benjie@ppp.cp.za; petersjp@danie.com; sarawon@hippo.com
SETLHOGO:	KOPANO YA WINDHOEK
Rra/ Mma	
	Ke lo gopotsa ka kopano ya rona ya kwa Windhoek ka 23 Mopitlwe 2010. Ke tlhoka go feleletsa dipalopalo ka jaana ba Khampani ya Safari ba tlhokago konosetsa dipaakanyo. Ka tswee tswee ke kopa diforomo tse di saenilweng mo bofelong ba letsatsi la gompiano.
	Ke solofela re tla bonana rotlhe kwa kopanong. Kereeditse le ena o tla bo a le teng; ke kgonne go mo fitlhelela kwa Angola.
	Masego go lona
	Lerato

5.10. GO ROMELA FEKESE

Fekese e tsenya tshedimotsetso e ntsi ka mo go ka tlhokegang. Go le gantsi fekese e dirisediwa go romela peelano, diforomo, go netefatsa peeletso jalo le jalo.

Sekao sa fekese:

Rally Toyota			
P.O. Box 345			
Cape Town			
GO:	Mosela Dikago	GO TSWA GO:	R. W. Mahoko
KHAMPANI:	Hotele ya Mmabatho	LETLHA:	12/11/2008
FEKESE:	031 987 2345	FEKESE:	021 345 6789
MOGALA:	031 975 3156		
SETLHOGO	Tlhomamiso Ya Selalelo	PALO YA DITSEBE:	1
Mme Dikago			
TLHOMAMISO YA SELALELO SA SETLHOPHA SA RALLY TOYOTA			
Re rata go tlhomamisa peeletso ya selalelo sa Setlhopho sa Toyota Rally ka Labotlhano 18 Sedimonthole 2009 ka R135.00 motho a le mongwe.			
Re tla goroga ka 19:00 re bo re tsamaya pele ga bosigogare.			
Ke ka itumelela go fitlhela o mpaakanyeditse rasiti ya setlhopho sotlhe gore ke tle ke duele morago ga dijo. Gakologelwa gore ke rometse depositi ya R1000.00 ka la 10 Diphlane 2009.			
Weno			
R. W. Mahoko			

5.11. GO TLATSA FOROMO

Foromo ke sediriswa se se dirisiwang go kgobokanya tshedimisetso nngwe e e rileng.

Dintlha tsa tlhokomelo:

Fa o tlatsa foromo ela tlhoko dintlha tse di latelang:

- Tlhagisa tshedimisetso e e maleba
- Se tlogele karolo epe e sa tladiwa
- Nna boammaaruri
- Dintlha di se nne di leele.

Sekao sa foromo:

<h1>SEKOLO SE SEGOLO SA BAROLONG</h1>	
<p>Mogala: (018) 3822211 Fekese: (018) 3823963 barolong.hs@gmail.com</p>	<p>KGETSANA YA POSO X 2044 MMABATHO 2745</p>
<p>TSHEDIMOSETSO YA MOITHUTI</p> <p>Sefane : Kgomoetsile</p> <p>Maina ka botlalo: Modise Mogami Kgotlaetsile</p> <p>Matsalo: 14 Lwetse 1995</p> <p>Bong: Monna</p> <p>Metshameko : Kgwele ya dinao, mabelo, kopelo</p> <p>Malwetse: Ga go sepe</p> <p>Sekolo sa pele: Sekolo sa Magareng sa Makgetla</p> <p>Mogala : 083 556 4444</p>	<p>Kereiti : 10</p> <p>Dirutwa : 1. Setswana Puo ya Gae 2. English Puo Tlaleletso ya Ntlha 3. Tebanyo le Tsa Botshelo 4. Dipalo 5. Disaense Tsa Botshelo 6. Thutaloago 7. Temothuso</p> <p>Aterese ya kwa gae: 2331 Mmila wa Mosiane Majemantsho Mafikeng Porofense ya Bokone Bophirima 2745</p>
<p>BATSADI KGOTSA BATLHOKOMEDI</p> <p>RRE</p> <p>Sefane : Kgomoetsile</p> <p>Maina ka botlalo: Kago Katlego</p> <p>Tiro: Motsamaisi wa Shoprite</p> <p>Mogala wa tiro : (018) 381 9888.</p> <p>Aterese ya tiro : Lebokoso la Poso 55 Mafikeng Porofense ya Bokone Bophirima 2788</p> <p>.....</p> <p>Tshaeno : Kgomoetsile K.K.</p> <p>Letlha : 23 Phukwi 2009</p>	<p>MME</p> <p>Sefane : Kgomoetsile</p> <p>Maina ka botlalo: Maria Khumoetsile</p> <p>Tiro: Mooki</p> <p>Mogala wa tiro : (018) 383 3324</p> <p>Aterese ya tiro : Bookelo jwa Profense jwa Bophelong Kgetsana ya Poso X3310 Mmabatho 2735</p> <p>.....</p> <p>Tshaeno : Kgomoetsile M.K.</p> <p>Letlha : 23 Phukwi 2009</p>

Sekao se sengwe sa foromo:

REPHABOLIKI YA AFERIKA BORWA

KOPO YA PHATLHATIRO

A. PHATLHATIRO E E PHASALADITSWENG	
Tiro e kopo e lebisitsweng go yona. Mokwaledi	Lefapha le phatlhatiro e phasaladitsweng kwa go lona Lefapha la Botaki le Setso
Nomoro Tshupetso (jaaka e tlhagisitswe mo phasalatsong) B4/2010	Fa o ka fiwa tiro e, o ka simolola leng KGOTSA o ka tsaya nako e e kae go digela mo tiro ya ga jaana? Ke ka simolola ka nako e ke batlegang ka yona gonne mo tirong e ke e dirang ga jaana ga ke mothapiwa wa leruri.
Mabaka a go kopa tiro e (kwala polelo tse tharo)	Ke na le dithuto tse di batlegang go ya jaaka go kailwe mo phasalatsong. Ke na le maitemogelo a a maleba. Ke tiro e kenang le kitso le kgatlhego mo go yona

B. (tlhokomologa se fa o neetse Boikitsiso jo nang le tshedimosetso e e latelang)				
Sefane	Moathodi			
Maina	Keleabetswe Lesego			
Letlha la matsalo	20 Moranang 1974			
Nomoro ya boitshupo	7404200610084			
Morafe	Mo-Aforika	<i>mosweu</i>	Wa mmala	Mo India
Bong		Mosadi	Monna	
A o na le bokoa bongwe mo mmele? 3		Ee	Nnyaa X	
A o moagi wa Aferika Borwa?		Ee X	Nnyaa	
Fa go se jalo, o wa morafe ofe?				
A o na le tetla e e amogelesegang ya		<i>Ee</i>	Nnyaa	
A o kile wa tshwarelwa tlolomolao nngwe kgotsa wa lelekwa mo tirong?		<i>Ee</i>	Nnyaa X	
Fa borutegi kgotsa tiro ya gago e tlhoka ikwadiso ya semmuso, neela letlha le dintlha ka botlalo tsa ikwadiso.				

C. GO IKGOLAGANYA LE WENA					
Ke puo efe e o e ka ratang re ka buisana le wena ka yona?			SETSWANA		
Nomoro ya mogala ka nako ya tiro.			051-8742647		
Tsela ya go ikgolaganya le wena		Poso	I-meile X	Fekese	
Dintlha tsa go ikgolaganya (jaaka o kaile fa godimo)		lesego@yahoo.com			
Dipuo (tlhalosa)					
English	Afrikaans	Tswana	Zulu	Xhosa	N/S Sotho
Sentle	Magareng	Sentle	Bokoa	Bokoa	Magareng
Sentle	Magareng	Sentle	Bokoa	Bokoa	Magareng
Sentle	Magareng	Sentle	Bokoa	Bokoa	Magareng
Thutego e e kwa godimo e e bonweng			Ngwaga wa go fetsa		
Thutego /borutegi			Ngwaga wa go fetsa		
Office Management Technology			2003		
Tiro /maemo a jaana	Go tswa		Go ya		Lebaka la go digela
	Kgwe-di	Ngwa-ga	Kgwe-di	Ngwa-ga	
Mokwaledi	Phu-kwi	2009	Lwe-tse	2010	Ke ntse le mo tirong eo.
G. DIPAKI (tlhokomologa tse fa o neetse Boikitsiso jo bo nang le dintlha tse)					
Leina		Kamano/botsalano		Nomoro ya mogala. (nako ya tiro)	
Moremi Motlogelwa		Motsamaisi mo Karolo ya Thuto ya Bagodi – Mookamedi wa me		0824025788	
Tsholofelo Mabe		Motlhatlhaledi		0782874400	
GO ITLAMA LE GO NETEFATSA					
Ke itlama le go netefatsa gore tshedimotsetso yotlhe e ke e neetseng(le tsotlhe tse ke di rometseng) di siame e bile di feletse go ya ka kitso ya me. Ke tlhaloganya gore tshedimotsetso e e fosagetseng e ke e neetse e ka dira gore kopo ya me e kgaphelwe kwa thoko kgotsa lebogisiwe tiro fa ken e ke thapilwe.					
Tshaeno : <i>KL Motshodi</i>			Letlha: 20 Moranang 2010		